

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky a psychologie

Právní vědomí pracovníků mateřských škol

Plzeňského kraje

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Bc. Mgr. Jiří Pletka

Vypracovala:

Jana Pašková

České Budějovice, 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 29. března 2013

.....
Jana Pašková

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce panu Bc. Mgr. Jiřímu Pletkovi za odborné vedení při zpracování práce, za cenné rady a připomínky, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce. Dále děkuji všem pracovníkům mateřských škol Plzeňského a Středočeského kraje za poskytnuté informace. A nakonec děkuji své rodině a nejbližším přátelům za podporu.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku školského a pracovního práva v praxi mateřských škol. V teoretické části jsou rozebrány základní právní pojmy. Tyto pojmy by měly být brány jako základ vědomostí v oblasti práva každého pracovníka mateřské školy, ale i každého člověka. Dále pak je v této části rozebráno školské a pracovní právo, tedy takové právo, které se vztahuje k profesi pracovníků mateřských škol. Obsahem praktické části práce je výzkum právního vědomí a srovnání právního vědomí všech pracovníků mateřských škol Plzeňského a Středočeského kraje. Třetí část práce obsahuje návrh systému, jak seznamovat a posilovat právní vědomí pracovníků fiktivní mateřské školy.

KLÍČOVÁ SLOVA

právní vědomí, pedagogický pracovník, nepedagogický pracovník, mateřská škola, zákony, legislativa

ABSTRACT

This thesis is focused on the issue of school and labor law in kindergarten. Theoretical part of the thesis analyzes basic legal concepts. These concepts should be considered as basic legal knowledge of everybody not only of kindergarten workers. Next part of the thesis analyzes school and labor law related to the kindergarten workers. Practical part of the thesis is a study of legal awareness of kindergarten workers and its comparison between Pilsen Region and Central Bohemian Region. Last part of the thesis contains a suggestion of a system which explains how to introduce and increase legal awareness of kindergarten workers of a fictive kindergarten.

KEYWORDS

legal awareness, educator, non-teaching staff, kindergarten, laws, legislation

Obsah

Úvod.....	8
1. TEORETICKÁ ČÁST	9
1.1 Vymezení práva – objektivní, subjektivní právo; funkce práva	9
1.2 Dějiny práva (Římského státu a práva).....	10
1.3 Právní stát a právní systém, hmotné a procesní právo	11
1.4 Prameny práva a právní normativní akty	12
1.5 Právní normy – druhy právních norem, právní vztahy	14
1.6 Soukromé a veřejné právo.....	16
1.7 Školské právo a pracovní právo	20
2. PRAKTICKÁ ČÁST	23
2.1 Právní vědomí pracovníků mateřských škol	23
2.2 Analýza výsledků.....	25
2.2.1 Vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Plzeňského kraje.....	25
2.2.2 Vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Středočeského kraje.....	34
2.2.3 Vzájemné porovnání těchto dvou krajů z hlediska pedagogických pracovníků MŠ.....	44
2.2.4 Vyhodnocení dotazníků pro nepedagogické pracovníky MŠ Plzeňského kraje.....	45
2.2.5 Vyhodnocení dotazníků pro nepedagogické pracovníky MŠ Středočeského kraje	50
2.2.6 Vzájemné porovnání těchto dvou krajů z hlediska nepedagogických pracovníků MŠ.....	55
2.3 Vyhodnocení hypotéz.....	56
3. Návrh systému, jak posilovat právní vědomí pracovníků fiktivní mateřské školy.....	59
Závěr	65
Seznam použité literatury	67

Seznam tabulek a grafů.....	68
Seznam příloh (dotazníky).....	71

Úvod

Cílem této bakalářské práce je zjistit, jaké právní vědomí mají pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci mateřských škol Plzeňského a Středočeského kraje. Téma své bakalářské práce „Právní vědomí pracovníků mateřských škol Plzeňského kraje“, jsem zvolila, jelikož jsem v prvním ročníku studia, v rámci předmětu řízení školy a management, měla ročníkovou práci na podobné téma a již tehdy mě velice zaujalo. V té době jsem bohužel neměla dostatek času na to, abych v této ročníkové práci mohla důsledněji zkoumat, jaké právní vědomí mají pracovníci mateřských škol. Až ve své bakalářské práci jsem měla možnost vše realizovat. Práce má tři části. Část teoretickou, praktickou a část, která navrhuje, jak seznamovat a posilovat právní vědomí pracovníků fiktivní mateřské školy. Teoretická část nás seznamuje se základními právními pojmy, ve kterých by se měl orientovat, nejen každý pracovník mateřské školy, ale měly by se promítat i ve všech sférách života každého občana České republiky. Právními pojmy mám na mysli především funkci práva, jeho dějiny, prameny práva, druhy práv, jako jsou soukromé a veřejné právo, které se dále dělí, a hlavně školské a pracovní právo. Školské a pracovní právo je nejvíce spojeno s výkonem povolání pracovníků mateřských škol. Do školského práva patří zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Do pracovního práva patří zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. V této části jsou zmíněné zákony shrnuty. Na teoretickou část navazuje část praktická, která se zaměřuje na problematiku školského a pracovního práva v praxi mateřských škol. Jednoduše řečeno jde o to, do jaké míry se pedagogický i nepedagogický personál mateřských škol dokáže orientovat v právu, které souvisí s jejich povoláním, a to v kraji Plzeňském a Středočeském. Cílem praktické části je zmapování aktuálního stavu právního vědomí pedagogických i nepedagogických pracovníků mateřských škol Plzeňského a Středočeského kraje, dále jaké rozdíly najdeme při porovnání těchto krajů a jak se pedagogové v mateřských školách vyrovnávají s právní tematikou. Praktická část by měla obsahovat vyhodnocení každé otázky dvou sestavených dotazníků tvořených pro pedagogické a nepedagogické pracovníky obou zmíněných krajů, dále závěr vyhodnocení dotazníků a vyhodnocení hypotéz. Poslední část nabízí návrh systému, jak posilovat právní vědomí pracovníků fiktivní mateřské školy. Lze říci, že tento návrh by mohl být okamžitě využit jakýmkoliv vedoucím pracovníkem (ředitelem/ředitelkou) každé mateřské školy.

1. TEORETICKÁ ČÁST

Základní právní pojmy

1.1 Vymezení práva – objektivní, subjektivní právo; funkce práva

„Co je právo?“ Definici tohoto pojmu se zatím nepodařilo zformulovat tak, aby byla všeobecně přijata. Je možné mluvit o jakýchsi charakteristických vlastnostech práva, které nejsou zcela jasně vymezeny. Právo je bráno jako měřítko chování, jako systém, výkon státní moci, rozkazovací způsob či jako hodnota. Zároveň je možné právo označit za soubor pravidel, která se přizpůsobují tak, aby uspokojovala sociální potřeby.

Ve společnosti je právo tvořeno lidmi. V širším pojetí jde o tvorbu, vznik veškerých pramenů práva. Nejde jen o právo zákonné, ale rovněž o smluvní, soudcovské, obyčejové právo, které můžeme nazývat právem „lidovým“ či autonomním právem. V užším pojetí se jedná o tvorbu práva, které je obvykle reprezentováno jako proces vzniku zákona. To se vyznačuje pojmy legislativa či zákonodárství. Jedná se o účelně zaměřené právně-politické jednání, které je velmi náročné a odborné. Všechny subjekty práva jsou jasně vymezeny v Ústavě České republiky. Zákonné právo tvoří subjekty, které mají pravomoc tvořit právo, tj. mají schopnost vydávat, obměňovat či anulovat právní normy. Tuto schopnost má parlament ČR.

Legislativa tedy vyjadřuje především tvorbu zákonů, ale také vyjadřuje podzákonné právní normativní akty, což jsou nařízení vlády a jednotlivé typy vyhlášek. Je však také důležité zmínit, že termín legislativa je často užíván jako synonymum pojmu právní řád (Janků et al., 2008; Čuhelová, Schelle et al., 2009).

- **Objektivní a subjektivní právo**

Předmětem objektivního práva je souhrn právních norem a určování hranic subjektivního práva. Nejmenší smysluplnou jednotkou objektivního práva je právní norma. Jde tedy o specifický normativní systém, který je typický svými znaky, jimiž jsou: forma, výlučnost a státní donucení.

Subjektivní právo je synonymem pro slovo oprávnění tzn., že vyjadřuje souhrn toho, jak se chovat právem stanoveným způsobem (Janků et al., 2008; Čuhelová, Schelle et al., 2009).

- **Funkce práva**

Hlavním společenským cílem práva je optimální regulace vztahů ve společnosti. Základním úkolem je ochrana lidského života, uspořádání jejich vztahů, dále je prostřednictvím práva prováděna dělba moci. Můžeme tedy říci, že základní funkcí práva je funkce regulativní. Slouží zároveň jako nástroj řízení a kontroly, což můžeme chápat jako hodnocení reality právě prostřednictvím práva. Patří sem také funkce výchovná a informační (Janků et al., 2008; Čuhelová, Schelle et al., 2009).

1.2 Dějiny práva (Římského státu a práva)

„Téměř všechny evropské státy jsou ovlivněny vývojem práva z období starověkého Říma.“ (Janků et al., 2008, s. 7).

Orgány státu v době království

Římský stát vznikl přibližně v 8. - 7. stol. př. n. l. a zanikl r. 476. Řím si prošel určitými obdobími, a to obdobím království, republiky, principátu a dominátu.

V době království měla společnost tyto orgány: shromáždění kurijní, senát a krále. Organizace kurijního shromáždění byly děleny dle kurií (nejvyšší úřady římskokatolické církve). Z rady rodových stařešinů vznikl senát a král byl zásadně volen (Balík, 2010).

Orgány státu v době republiky

V době republiky byl stát nazýván „věc veřejná“ neboli „res publica“ a klíčovými orgány státní moci byly lidová shromáždění, senát a úřady. Rozbitím starých rodových uspořádání a rozvržením obyvatelstva do majetkových tříd (kastování) vznikala nová lidová shromáždění. Lidová shromáždění (tvořil veškerý římský lid) byla zodpovědná za volbu úředníků. Senát ztělesňoval v době republiky nejdůležitější úlohu a stal se nejvyšší rozhodující organizací v Římě. Úřady měly úředníky, kterým se říkalo „magistráti“. Ti se účastnili činnosti a chodu senátu (Balík, 2010).

Orgány státu v době principátu

V době římského principátu stál v čele císař. Ten na sebe převzal pravomoc z republikánských organizací (ze senátu a lidových shromáždění). Ty poté zcela ztratily význam. Vedle upadajících republikánských organizací vznikaly nové pomocné

instituce, které zakládal císař, aby mu pomáhaly ovládat Řím. Císař své úředníky volil dle svého úsudku a volby podle republiky byly zrušeny (Balík, 2010).

Orgány státu v době dominátu

V Římě za doby dominátu panoval i nadále císař. Ten měl neomezenou moc. „Císařství“ bylo rodově předáváno. Republikánské instituce zanikaly. Sám císař o všem rozhodoval prostřednictvím svých orgánů (Balík, 2010).

- **Prameny práva římského státu**

Římané měli nepsané (obyčejové) právo a psané právo. Nejstarším pramenem bylo nepsané právo. To bylo kodifikováno (uzákoněno) na Zákon dvanácti tabulí. Přesto se po této kodifikaci nepsané právo dále rozvíjelo. Nepsané právo bylo nazýváno právem občanským a tvořilo v době republiky významnou část soukromého práva. Psané právo bylo stanovováno zákonem. Za republiky mohly zákonodárnou moc aplikovat lidová shromáždění – jejich usnesením se říkalo zákon. Za principátu zákony vystřídal usnesení senátu a za dominátu se pramenem práva staly císařské ustanovení (Balík, 2010).

- **Zákon dvanácti tabulí – nejvýznamnější zákon přijatý republikou**

V době republiky přijalo lidové shromáždění historicky nejvýznamnější zákon „Zákon dvanácti tabulí“. V tomto zákoně bylo sepsáno a přizpůsobeno prakticky celé obyčejové právo - veřejné i soukromé (Balík 2010).

1.3 Právní stát a právní systém, hmotné a procesní právo

Správné fungování státu je podmíněno existencí práva. Stát je tvůrcem práva, realizátorem práva a příjemcem právních norem. Státní moc může být uskutečňována jen za podmínek vlastního omezení právem. Veškeré jednání státu musí být stavěno na právním základě. Důležité je prvenství práva nad státem. Právní stát: „*Stát je institucí přesně definovanou, s exaktně (přesně) vymezenými pravomocemi (může jen to, co je mu právem dovoleno)*“ (Janků et al., 2008, s. 5). Nejvýznamnějším pramenem práva je zákon. Povinnost jednání státu na základě práva je propojena principy fungování právního státu, jimiž jsou a) garance základních lidských práv a svobod, b) princip ústavnosti a zákonnosti, c) existence politické demokratické společnosti

založené na existenci svobodné soutěže více politických stran, d) existence právních záruk proti možnosti zavedení autoritativní vlády a monopolu státní moci (Janků et al., 2008).

Právní systém

„Souhrn všech právních norem platných v určitém státě bývá označován jako právní řád tohoto státu. Právní řád je tvořen normami upravujícími nejrozmanitější oblasti společenských vztahů. Jako celek potom vytvářejí systém práva.“ (Janků et al. 2008, s. 7). Systém práva má určité členění, různá právní odvětví, a stupeň právní moci jednotlivých pramenů práva. Členění je dáno obsahem právní úpravy. Téměř všechny státy Evropy jsou ovlivněny vývojem práva z doby starověkého Říma. Nejzákladnější dělení právního řádu je dělení na právo veřejné a soukromé (Janků et al., 2008).

Hmotné a procesní právo má v právním systému specifické postavení, a proto je důležité ho zde zmínit. Hmotné právo stanovuje, jaká práva a povinnosti mají jednotlivé subjekty, které se účastní právních vztahů. Procesní právo stanovuje, za jakých podmínek a jakým způsobem je možné zajistit výkon rozhodnutí, pokud subjekt poruší své právní povinnosti. Obě tato práva jsou velmi úzce propojená. Jedno bez druhého nemůže existovat, neboť by samotné nedávalo smysl (Janků et al., 2008).

1.4 Prameny práva a právní normativní akty

Prameny práva mají vnější a vnitřní stránku. Pod vnější stránkou můžeme chápat zákony, nařízení a vyhlášky. Pod vnitřní stránkou si můžeme představit strukturu právních norem, právních předpisů a práva jako takového. Materiální prameny zahrnují vznik práva, co je jeho příčinnou původu a jeho vlastností. Konkrétně jde o historické události, ducha národa, tradice, geografické podmínky a třídní zájmy. Formální prameny práva představují, jak se právo projevuje navenek. Tyto prameny se vytvářely z obyčejového (nepsaného) a procedurálního práva k zákonnému (psanému) právu (Čuhelová, Schelle, 2009.)

Klasifikace pramenů práva

Právní obyčeje – živelná produkce právních pravidel. **Soudní a správní precedenty** – první rozhodnutí, uvědomělá tvorba pravidel chování, kterou provádí jedinec v zastoupení státního orgánu. **Právní normativní akty** – produkce všeobecně

závazných pravidel chování ve formě právních předpisů. **Normativní smlouvy** – specifické typy smluv, kde jsou dvě osoby oprávněny vystupovat v právních vztazích, přičemž vzniká právní úkon (Čuhelová, Schelle, 2009).

Právní normativní akty

Základním pramenem práva České republiky jsou právě právní normativní akty. Jsou výsledkem zákonodárné pravomoci státu představovaných příslušnými státními orgány. Nejčastěji se vyskytují v podobě právních předpisů (zahrnují všeobecně závazná pravidla chování). Základem je předpoklad, že nižší právní norma musí být podřízena vyšší právní normě. Máme dvě kritéria pro systém právního řádu a jimi jsou: „*postavení orgánu, který normu vydal, v soustavě státních orgánů a stupeň právní síly daného normativního aktu*“ (Janků et al., 2008, s. 9).

Podle postavení orgánu rozlišujeme v České republice primární právní normativní akty, sekundární právní normativní akty a podle stupně právní síly

„Primární právní normativní akty

- a) *Ústava a ústavní zákony, jež jsou přijímány podle čl. 38 Úst oběma komorami Parlamentu ČR;*
- b) *Zákony, jež přijímá Poslanecká sněmovna s tím, že určité funkce v rámci schvalovacího řízení přísluší Senátu a prezidentu republiky;*
- c) *Zákonná opatření, jež přijímá Senát v době, kdy Poslanecká sněmovna nevykonává svoje pravomoci. Zákonné opatření musí vycházet z vládního návrhu a na nejbližším zasedání Poslanecké sněmovny musí být dodatečně schváleno, jinak pozbývá další platnosti;*
- d) *Obecně závazné vyhlášky obecních a městských zastupitelstev a obecně závazné vyhlášky krajů, vydávané v mezích územní a věcné působnosti těchto orgánů podle Ústavy ČR.*“ (Janků et al., 2008, s. 9).

„Sekundární právní normativní akty

- a) *vládní nařízení, kdy vláda ČR má ústavou dané generální zmocnění vydávat k zákonům prováděcí nařízení, blíže konkretizující jejich ustanovení;*
- b) *vyhlášky, popř. další obecně závazné předpisy ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy. Vyhlášky lze vydávat pouze na základě výslovného zmocnění určitým zákonem;*

- c) vyhlášky, popř. další předpisy České národní banky, vydávané na základě zmocnění zákonem;
- d) nařízení obcí a krajů jako normativní právní akty v přenesené působnosti. “(Janků et al., 2008, s. 9).

„Podle stupně právní síly:

- a) ústava a ústavní zákony
- b) zákony a zákonná opatření
- c) vládní nařízení
- d) vyhlášky ministerstev, ústředních orgánů státní správy a ČNB
- e) obecně závazné vyhlášky zastupitelstev
- f) nařízení obcí a krajů“ (Janků et al. 2008. S. 10)

Individuální právní akty

Aplikací práva myslíme použití práva v praxi. Nás zajímá právo, jež je aplikováno v „užším“ smyslu. Tuto aplikaci provádí státní orgány (mají zvláštní postavení ve státním systému daném právními normami). Aplikace práva je natolik důležitá činnost, že je řízena a usměrňována procesními normami. Produktem jednání státního orgánu při aplikování práva v praxi je, *individuální právní akt*. Individuální právní akty jsou vrcholem použití práva a vyjádřením státní suverenity (Čuhelová, Schelle, 2009).

1.5 Právní normy – druhy právních norem, právní vztahy

Právní norma je zásadní stavební jednotkou právního řádu – práva. Tento pojem označujeme jako jeden z ústředních a absolutně nejzákladnějších v celé teorii práva.

„Norma jako měřítko chování, je chápána buď ve smyslu společenského pravidla chování, jako základní elementární článek právního systému, nebo pravidla mající určitý axiologický charakter.“

Právní normu je možné brát jako prototyp přikázaného, zakázaného nebo dovoleného chování státem stanovených, dohodnutých nebo uznaných předpisů, v písemné či ústní podobě, vynucované sankcemi, které jsou vyjádřením státního donucení (Čuhelová, Schelle, 2009).

Mezi znaky právní normy patří normativnost, právní závaznost, obecnost a státní donucení. **Normativnost** – norma je určitý vzor společenského chování, ale existují

i jiné normy (slavnostní, obřadní, motivující atd.). **Právní závaznost** – je jakási role práva ve společnosti. Norma je závazná. **Obecnost** (tzv. univerzálnost právních vztahů) - právní norma se vztahuje na neurčité množství případů určité kategorie. **Státní donucení** – velmi úzce spojeno s právní závazností. Státní donucení je uskutečňováno prostřednictvím sankce (postih). K formálním znakům právní normy patří **pravomoc** a **forma**. Pravomoc je způsobilost k vydávání právních předpisů. Forma je písemné formulování právní normy ve Sbírce zákonů (Čuhelová, Schelle, 2009).

Druhy právních norem

V teorii práva se druhy právních norem označují jako „třídy“. Dělíme je dle právní síly, způsobu vymezení, stupně závaznosti a dle ostatních kritérií. **Právní síla** – určuje pozici právního nařízení (či normy) v právním systému. Podle toho, kdo má pravomoc je vydávat, či zda působí samostatně nebo jsou součástí jiného právního jednání. **Způsob vymezení** – příkazující a zakazující (příkazují a zakazují, jak se chovat), opravňující (přípustnost, možnost či dovolenost určitého chování), doporučující. **Stupeň závaznosti** – kogentní (přesný a konečný způsob práva a povinnosti, které zavazují všechny příjemce norem bez jakékoli výjimky), dispozitivní (příjemci norem si svoje práva a povinnosti upravují sami). **Ostatní kritéria** – materiální (hmotné), procesní (formální), definiční (co se v daném procesu uskutečňování práva rozumí), (Čuhelová, Schelle, 2009).

Právní vztahy

Právní vztahy jsou specifickým společenským vztahem. Tyto zvláštní společenské vztahy jsou uspořádávány právními normami a jejich dodržování je vynucováno státní mocí. Prostřednictvím právních vztahů se realizuje právo. Pro ně je typické volní a regulativní jednání. Volní jednání je právní či protiprávní jednání tzn. lidské chování (právní jednání je chování ve shodě s právní normou x protiprávní jednání je chování porušující právní povinnosti) a regulativní jednání je usměrňování společnosti. Prvky právních vztahů jsou subjekty, obsah chování (oprávnění a povinnosti) a objekty. Subjekty myslíme fyzické osoby (jednotlivci) – osoby přirozené, právnické osoby (organizace) – osoby umělé a český stát. Objekty myslíme věci, výsledky duševní činnosti, lidské osobnosti, chování, subjektivní práva (Čuhelová, Schelle, 2009).

1.6 Soukromé a veřejné právo

Jednoduše můžeme říci, že právo slouží nám lidem, k ochraně nás a našich zájmů. Jsou dvě primární skupiny práva, právo soukromé a právo veřejné (podle chování osobnosti anebo podle chování subjektu). Podle chování lidí rozeznáváme právo soukromé a podle chování subjektů rozeznáváme právo veřejné (státní). Soukromé právo neboli soukromoprávní odvětví se dělí na a) Občanské právo hmotné, b) Občanské právo procesní, c) Rodinné právo, d) Obchodní právo, e) Pracovní právo, f) pozemkové právo, g) Družstevní právo, h) Mezinárodní právo soukromé. Veřejné (státní) právo neboli veřejnoprávní odvětví se dělí na a) Ústavní právo, b) Trestní právo, c) Trestní právo procesní, d) Správní právo, e) Finanční právo, f) Právo životního prostředí, g) Mezinárodní právo veřejné, h) Církevní právo (Harvánek et al., 1998).

1. Soukromé právo

Občanské právo hmotné

Občanské právo je jedním z nejdůležitějších práv v sektoru soukromého práva. Předmětem jsou majetková, osobní a osobnostní práva. Jinak řečeno jde o jakýkoliv všední životní krok občana (nevědomý vstup do občanskoprávního vztahu). Primární částí občanského práva jsou *věcná práva* - práva *vlastnická* (týká se práv a povinností vlastníka a spoluvlastníků, získáním a pozbýváním vlastnictví, záštitou vlastnictví a práv k cizím věcem), *obligační* (nejčastější projevy občanskoprávních vztahů – předpisy, majetkové směny včetně její ochrany). Další součástí občanského práva je *právo duševního vlastnictví* (to se pomalu vyčleňuje k samostatnému právnímu odvětví). Můžeme znát jako právo autorské či vynálezecké právo. Skupina práv, která mají osobní či majetkový charakter (Harvánek et al., 1998).

Občanské právo procesní

Toto právo upravuje průběh směřující k sjednání právní jistoty, zabezpečení (vynucení majetkových i nemajetkových práv). Občanské právo procesní hraje velkou roli např. při ochraně soukromých práv (laicky řečeno: nařízení občanského práva procesního upravuje závazný postup soudů), (Harvánek et al., 1998).

Rodinné právo

Upravuje osobní a majetkové vztahy v rodině. Právní postavení člověka směřuje k jeho zachování jako druhu. Hlavní otázky týkající se rodiny jsou stanoveny spíše v zákoně o rodině a vedlejší otázky rodinného soužití jsou zakořeněné v občanském zákoníku (Harvánek et al., 1998).

Obchodní právo

Velmi úzce spojeno s občanským právem. Obchodní právo se zabývá takovými obchodními vztahy, které nejsou v obchodním zákoníku. Upravuje tedy takové vztahy, které se tvoří v souvislosti s podnikáním a vztahy s nimi souvisejícími (Harvánek et al., 1998).

Pracovní právo

Pracovní právo upravuje pracovněprávní vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Dále se také zabývá ochranou pracovníka před škodlivými vlivy pracovního prostředí. Usměrnjuje dvě velké skupiny vztahů: a) vztahy zaměstnanec a zaměstnavatel, opírající se o pracovní smlouvy, b) vztahy zaměstnavatele a organizací zaměstnanců (odborní). Jelikož člověk stráví více než třetinu svého života v práci, tak zde zmíním, čím se pracovní právo konkrétněji zabývá. Pracovní právo zajišťuje týdenní pracovní dobu, pauzy v práci, trvalý odpočinek mezi směnami, dovolenou na rekonvalescenci, náhradu škod a ukončení pracovního poměru (Harvánek et al., 1998).

Pozemkové právo

Toto právo upravuje právní vztahy k nemovitostem a půdě. Půda je neobyčejný přírodní výtvar, který je omezený a nepostradatelný pro mnoho činností (Harvánek et al., 1998).

Družstevní právo

Podstatou dnešní právní úpravy je obchodní zákoník – družstvo. Legislativa udává dva druhy družstev. Družstvo, které slouží především ke společnému podnikání a k zabezpečení zisku a družstvo, které slouží k zajištění sociálních, kulturních, vzdělávacích nebo jiných potřeb příslušníků (Harvánek et al., 1998).

Mezinárodní právo soukromé

Mezinárodní soukromé právo upravuje soukromoprávní vztahy s mezinárodním členem. Jednoduše řečeno jde o to, zda použít např. v česko-německých právních střetech české nebo německé právo. Zde funguje tzv. kolizní norma, kde si je vlastní i zahraniční právní řád roven. Řeší kolize jejich právních řádů tím, že umožňuje určit, kterým právním řádem se konkrétní právní vztah usměřňuje (Harvánek et al., 1998).

2. Veřejné právo

Ústavní právo

Ústavní právo je bráno jako jedno z nejdůležitějších práv vůbec, protože je to právo ústavy. Jak již bylo zmíněno, ústava je základním zákonem státu a má nejvyšší právní sílu. Od ostatních zákonů se diferencuje jak obsahem, tak podobou. V ústavě se upevňují základy státního ustanovení, politického režimu a základní lidská práva a svobody. „*Ústava charakterizuje Českou republiku jako svrchovaný stát, jednotný a demokratický právní stát, založený na úctě k právům a svobodám, ve kterém moc záleží na lidu, který ji vykonává prostřednictvím orgánů zákonodárných, výkonných a soudních.*“ (Harvánek et al., 1998, s. 290).

- **Zákonodárná moc**

Představitelem zákonodárné moci je Parlament. Ten je složen z Poslanecké sněmovny (200 poslanců) a Senátu (81 senátorů). Aby byl přijat zákon, je třeba, aby hlasovala pro nadpoloviční většina členů (Harvánek et al., 1998).

- **Moc výkonná**

Tuto moc provozuje vláda s prezidentem. Prezident stanovuje vládu, a ta je odpovědná Poslanecké sněmovně. Poslanecká sněmovna je složena z předsedy, místopředsedy a ministrů. Vláda funguje a rozhoduje jako pospolitý orgán. Prezident v parlamentní republice vykonává funkci spíše reprezentativní tj. je reprezentativním orgánem, k jehož rozhodování (až na výjimky) je potřeba spolupodepsání (kontrasignace) předsedou vlády či rezortním ministrem (Harvánek et al., 1998).

Trestní právo

Trestní právo má funkci ochrannou. Toto právo hájí a ochraňuje společnost prostřednictvím vytyčení následků a to za spáchání trestných činů. Tuto ochranu stanovuje stát prostřednictvím příslušných orgánů – soud. Dále může být trestní právo hmotné, které upravuje jednání (trestné činy) mezi pachatelem a státem, dále upravuje, co je a není trestným činem a vymezuje sankce (Harvánek et al., 1998).

Trestní právo procesní

Trestní právo procesní také hájí zájmy společnosti a ústavní zřízení České republiky. Především však upravuje trestní řízení, tj. upravuje způsob práce trestních orgánů v trestních záležitostech. Postup trestního řízení má pravidelně po sobě jdoucí etapy: přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení, vykonávací řízení (Harvánek et al., 1998).

Správní právo

Funkcí správního práva je usměrňování společenských vztahů, které se vytváří ve sféře při výkonu veřejné správy. Veřejná správa je stálá činnost, která směřuje k výkonu funkcí státu (to, co je ve veřejném zájmu). Správní činnosti máme na mysli činnosti ve zdravotní, sociální, vzdělávací oblasti a dbající o veřejný pořádek (Harvánek et al., 1998).

Finanční právo

Finanční právo upravuje peněžní jednání státu. Objektem finanční úpravy jsou společenské vztahy, které se vytváří v průběhu finanční činnosti státu (rozdělování a užívání peněžních fondů) se záměrem zabezpečit jeho funkce. Zjednodušeně řečeno jde o státní rozpočet, daně, poplatky a cla, úvěry, měny a pojištění, devizové hospodářství či cenné papíry (Harvánek et al., 1998).

Právo životního prostředí

Životní prostředí je bráno jako jeden z nejdůležitějších globálních problémů. Právo životního prostředí upravuje chování člověka a jeho stanovisko k jeho prostředí. Záměrem je docílení příznivého stavu životního prostředí, které je zdravé nejen pro současnou populaci, ale i pro budoucí generace (Harvánek et al., 1998).

Mezinárodní právo veřejné

Mezinárodní právo veřejné upravuje vztahy mezi státy. V případě tvorby a vynucování předpisů nemá vliv suverénní moc jediného zákonodárce. V mezinárodním právu veřejném jde hlavně o ochotu států podřídit se předpisům mezinárodního společenství (Harvánek et al., 1998).

Církevní právo

Církevní neboli kanonické právo upravuje společnost lidí, která má určitou víru, organizuje život svých příslušníků, má obřadní projevy, má určité sankce a tato společnost vystupuje ve veřejném životě. Zde se vedou spory, zda kanonické právo náleží do práva soukromého či veřejného. Po teoretické stránce více náleží do veřejného práva (Harvánek et al., 1998).

1.7 Školské právo a pracovní právo

- *Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*

Školský zákon má devatenáct částí, v nichž upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních. Patří tedy do školského práva. Dále stanovuje podmínky, podle kterých se vzdělávání a výchova realizuje. Také určuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a výchově a vytyčuje působnost orgánů, kteří uskutečňují státní řízení (správu) a samořízení (samosprávu) ve školství.

Ve školském zákoně se píše o zásadách a cílech vzdělávání, o vzdělávacích programech a jejich systému - Národní program vzdělávání, Rámcový vzdělávací program, Školní vzdělávací program, Vzdělávací program pro vyšší odborné vzdělávání. Dále pak o vzdělávací soustavě škol a školských zařízení, o právním postavení škol a školských zařízení, o dlouhodobých záměrech a výročních zprávách, hodnocení škol a školských zařízení, vyučovacím jazyku a vzdělávání příslušníků národnostních menšin, vyučování náboženství, vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů, o individuálních vzdělávacích plánech, pojednává o vzdělávání cizinců, o právech

a povinnostech nezletilých žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků, o organizaci vzdělávání ve školách – školní rok, formy vzdělávání, učebnice, učební texty, školní potřeby, vyučovací hodina, dokumentace škol a školských zařízení, bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízení, školní řád, vnitřní řád, stipendijní řád, výchovná opatření.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) tvoří Národní program vzdělávání (Bílá kniha). „*Národní program vzdělávání rozpracovává cíle vzdělávání stanovené tímto zákonem a vymezuje hlavní oblasti vzdělávání, obsahy vzdělávání a prostředky, které jsou nezbytné k dosahování těchto cílů.*“ (zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, s. 10263). Národní program vzdělávání vymezuje vzdělávání jako komplet a rámcové vzdělávací programy pak vymezují části pro jednotlivé úseky vzdělávání (předškolní, základní, střední,...). To je státní úroveň. Školní úroveň pak reprezentují školní vzdělávací programy, podle kterých se uskutečňuje vyučování na dílčích školách.

Nás nejvíce zajímá druhá část školského zákona, a tou je předškolní vzdělávání. Cílem předškolního vzdělávání je rozvíjení osobnosti dítěte předškolního věku. Účastní se na jeho zdravém, citovém, rozumovém a tělesném vývoji, dále pak na zvládnutí základních pravidel chování, elementárních životních hodnot a mezilidských vztahů. Toto vzdělávání tvoří hlavní podmínky pro pokračování v dalším vzdělávání. Také srovnává nerovnoměrnosti ve vývoji dětí před vstupem do základního vzdělávání a věnuje speciálně pedagogickou péči dětem se zvláštními vzdělávacími potřebami. Tato část školského zákona upravuje organizaci předškolního vzdělávání např. věk dětí předškolního vzdělávání, podávání žádostí o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání, kdo rozhoduje o přijetí dětí do mateřské školy, ukončení předškolního vzdělávání atd. (zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání)

- *Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích*

Tento zákon patří také do školského práva. Zákon o pedagogických pracovnicích má pět částí, z toho první část má pět hlav. Tento zákon upravuje podmínky pro provozování činnosti pedagogických pracovníků, jejich další vzdělávání a kariérní uspořádání. Pedagogický pracovník koná přímou vyučovací, výchovnou, speciálně pedagogickou či pedagogicko-psychologickou funkci, a to přímým ovlivňováním

na vzdělávaného. Tento zákon také říká, že musí být zaměstnancem právnické osoby (vykonává činnost školy), zaměstnancem státu nebo ředitelem školy. Přímo pedagogickou funkci vykonává učitel, vychovatel, speciální pedagog, psycholog, pedagog volného času, asistent pedagoga, trenér či vedoucí pedagogický pracovník.

Nás zde nejvíce zajímá učitel mateřské školy. Pedagog v mateřské škole musí splňovat jistou odbornou kvalifikaci. Může mít vysokoškolské vzdělání zaměřené na předškolní pedagogiku, vyšší odborné vzdělání zaměřené na přípravu pedagogů předškolního vzdělávání či střední vzdělání s maturitní zkouškou zaměřené na přípravu pedagogů předškolního vzdělávání (zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících).

- *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce*

Do pracovního práva patří zákoník práce, který má čtrnáct částí, z nichž většina je dělena do několika hlav. Zákoník práce upravuje takové právní vztahy, které se tvoří při provádění závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, jde o vztahy pracovně právní. Další vztahy, které tento zákon uspořádává, jsou vztahy kolektivní povahy. Tím máme na mysli takové vztahy, které souvisejí přímo s výkonem závislé práce. Dále pak zpracovává předpisy Evropských společenství a také upravuje i některé právní vztahy před vznikem pracovněprávních vztahů (zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce).

2. PRAKTICKÁ ČÁST

2.1 Právní vědomí pracovníků mateřských škol

Praktická část mé bakalářské práce se zaměřuje na problematiku školského a pracovního práva v praxi mateřských škol, a to v kraji Plzeňském a Středočeském. Cílem je tedy zjistit, do jaké míry se pedagogický i nepedagogický personál mateřských škol dokáže orientovat v právu, které souvisí s jejich povoláním. Jedná se především o zákony č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Cíl, kterého chci dosáhnout

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku školského a pracovního práva v praxi mateřských škol Plzeňského a Středočeského kraje. Mým cílem bylo zmapovat aktuální stav znalostí práva všech pracovníků (pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci) mateřských škol v kraji svého bydliště a v kraji Středočeském, dále provést jejich následné porovnání. Položila jsem si tři základní cíle, které prostupovaly celou mou bakalářskou prací. Podle těchto cílů jsem také sestavila pět hypotéz (předpokladů), které jsem v praktické části ověřovala.

Cíle

1. Aktuální stav právního vědomí pedagogických ale i nepedagogických pracovníků MŠ Plzeňského a Středočeského kraje (nepedagogičtí pracovníci MŠ se také podílejí na výchově dětí, zaregistrovala jsem na praxi).
2. Jaké rozdíly najdeme při porovnání těchto dvou krajů.
3. Jak se v MŠ (pedagogové) vyrovnávají s právní tematikou.

Hypotézy

1. Právní vědomí pedagogických pracovníků není vysoké.
2. Právní vědomí nepedagogických pracovníků není vysoké.
3. Právní vědomí pedagogických pracovníků v Plzeňském kraji je vyšší, nežli v kraji Středočeském.
4. Právní vědomí nepedagogických pracovníků v Plzeňském kraji je vyšší, nežli v kraji Středočeském.
5. Informovanost pedagogů o novelách zákonů, týkajících se chodu MŠ, je nízká.

Výzkumné metody

Při mém kvantitativním výzkumu jsem použila jako výzkumnou metodu „dotazník“. Jde o písemné dotazování a získávání písemných odpovědí. Prostřednictvím dotazníků získáváme hromadné údaje – odpovídá velký počet respondentů. Předvýzkum je důležitou částí při volbě této výzkumné metody. Zajistíme tím, zda respondent správně rozumí kladeným otázkám. Předvýzkum jsem také na malém vzorku respondentů aplikovala. Vytvořila jsem dva druhy dotazníků – pro pedagogické pracovníky a pro nepedagogické pracovníky. Použila jsem tři typy otázek – uzavřené, polouzavřené otázky a několik otevřených otázek (Gavora, 2010).

Zkoumaný soubor

Vypracovala jsem dva druhy dotazníků. Jeden typ byl pro pedagogické pracovníky, druhý typ byl pro nepedagogické pracovníky mateřských škol. Pro oba kraje byly dotazníky samozřejmě stejné, aby byly výsledky možné relevantně srovnat. Na webových stránkách „www.firmy.cz“ jsem vyhledala všechny mateřské školy Plzeňského a Středočeského kraje, což byl zdroj emailových adres mateřských škol. Touto formou jsem oslovila dohromady přibližně čtyři sta mateřských škol. Dotazníky jsem tedy posílala elektronickou poštou. K analýze dat jsem potřebovala vyplněné dotazníky z dvaceti mateřských škol. Jelikož návratnost vyplněných dotazníků byla nízká, přibližně 45% z požadovaného vzorku dvaceti mateřských škol, musela jsem určitou část mateřských škol kontaktovat telefonicky a poprosit je o vyplnění dotazníků, abych měla dostatečný vzorek pro výzkum. Některým mateřským školám jsem dotazníky posílala i v tištěné podobě. Nasbírala jsem data z dvaceti mateřských škol každého kraje, které byly potřebné pro analýzu dat.

Zpracování výsledků

Dotazníky jsem roztrídila podle krajů a druhů pracovníků, tedy do čtyř kategorií: 1. Pedagogičtí pracovníci mateřských škol Plzeňského kraje, 2. Pedagogičtí pracovníci mateřských škol Středočeského kraje, 3. Nepedagogičtí pracovníci mateřských škol Plzeňského kraje, 4. Nepedagogičtí pracovníci mateřských škol Středočeského. U každé kategorie jsem si vytvořila tabulku, která obsahovala otázky z dotazníků a počty odpovědí všech respondentů, tedy statisticky jsem je zpracovala. Tyto statistické tabulky mi sloužily, jako zdroj přehledných dat, které jsem graficky a písemně zpracovala jako relativní četnosti.

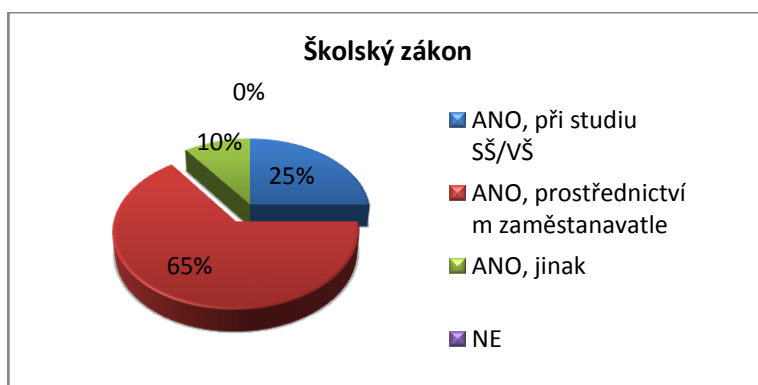
2.2 Analýza výsledků

2.2.1 Vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Plzeňského kraje

V Plzeňském kraji bylo rozesláno elektronickou formou dvě stě dotazníků. Tento vysoký počet odeslaných dotazníků byl záměrný, aby byla co nejvyšší návratnost. Data měla být sesbírána z dvaceti mateřských škol. Výsledky byly tvořeny na základě čtyřiceti vyplněných dotazníků pedagogickými pracovníky mateřských škol Plzeňského kraje. Cílem bylo zjistit, jak se tito pracovníci ze zmíněného kraje vyznají v problematice školského a pracovního práva. Dotazník byl zcela anonymní a obsahoval dvacet otázek.

1. Otázka: Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)?

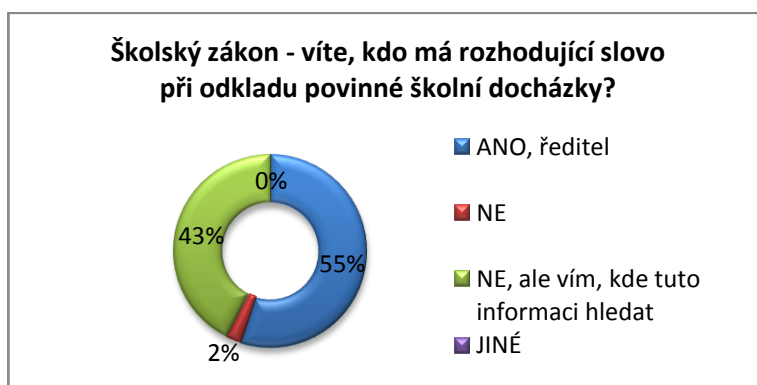
Graf č. 1: Seznámení pedagogů MŠ Plzeňského kraje se školským zákonem

U této otázky pedagogičtí pracovníci nejčastěji odpovídali, že je s tímto zákonem seznámil zaměstnavatel. Deset respondentů, tedy 25%, odpovědělo, že se setkali se školským zákonem při studiu. Z dotazníků bylo zjištěno, že devět z těchto deseti respondentů odpovědělo, že se s ním setkalo při studiu na vysoké škole a jeden, že se s ním setkal při studiu na střední škole.

2. Otázka: Víte, kdo má rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky?

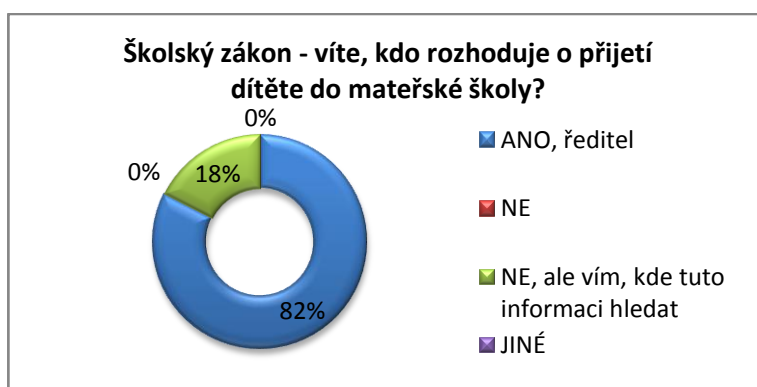
Graf č. 2: Konkrétní otázka ze školského zákona – kdo má rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky

Druhá otázka vyplývala ze školského zákona. Rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky má ředitel, ale na základě toho, zda o to požádá zákonný zástupce. Více než polovina respondentů odpověděla správně, že rozhodující slovo má ředitel a téměř polovina z dotázaných věděla, kde tuto informaci hledat.

3. Otázka: Víte, kdo rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy?

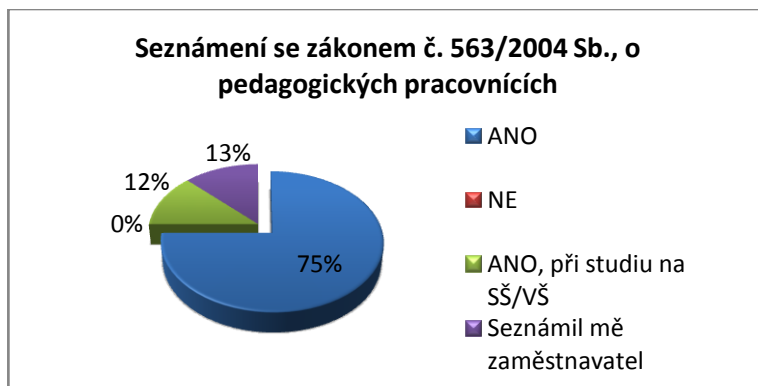
Graf č. 3: Konkrétní otázka ze školského zákona – kdo rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy

Třetí otázka také vyplývala ze školského zákona. V tomto zákoně je psáno, že ředitel mateřské školy rozhoduje o přijímání dětí do mateřské školy. Otázka tedy zněla, kdo rozhoduje o přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání? Správnou odpověď zvolilo, přes tři čtvrtě dotazovaných pedagogů. 18%, tedy sedm respondentů odpovědělo, že nevědí, kdo přesně rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, ale věděli, kde by tuto informaci získali.

4. Otázka. Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících?

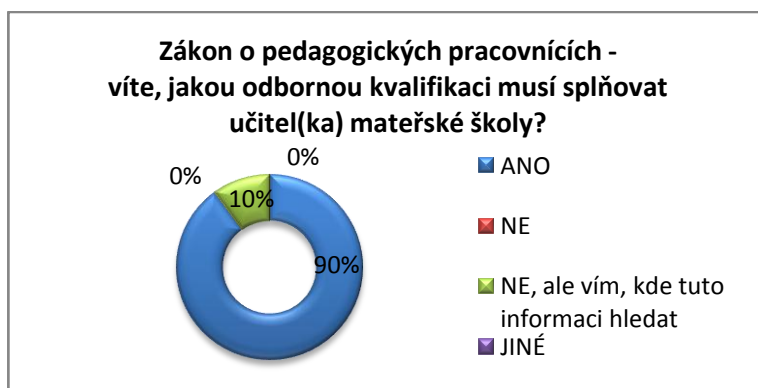
Graf č. 4: Seznámení pedagogů MŠ Plzeňského kraje se zákonem o pedagogických pracovnících

Se zákonem o pedagogických pracovnících se někdy setkaly přesně tři čtvrtiny dotazovaných. Pět respondentů odpovědělo, že se s tímto zákonem setkalo při studiu, a to při studiu vysoké školy.

5. Otázka. Víte, jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy?

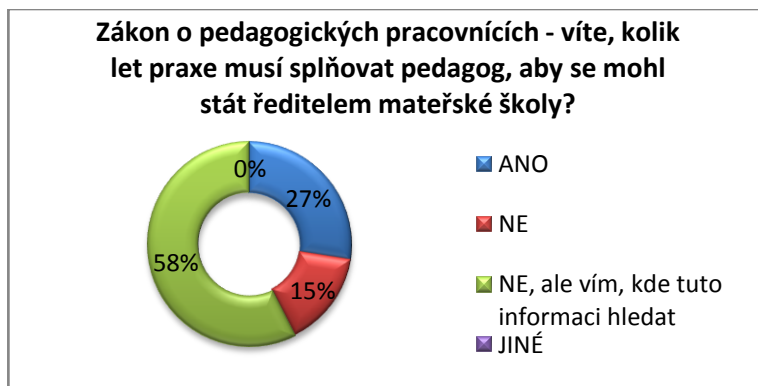
Graf č. 5: Konkrétní otázka ze zákona o pedagogických pracovnících – jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy

V grafu č. 5 jsou znázorněny odpovědi pedagogů v procentuálním zastoupení. Tento zákon říká, že učitel mateřské školy musí splňovat následující kvalifikaci – vysokoškolské vzdělání, vyšší odborné vzdělání či střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou se zaměřením na předškolní vzdělávání. V 90% respondenti (36 respondentů) odpověděli ano, tedy že ví, jakou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy. Třicet respondentů v této otázce odpovědělo, že musí mít minimálně středoškolské vzdělání pedagogického směru a dalších šest odpovědělo, že musí mít vysokoškolské vzdělání pedagogického směru.

6. Otázka: Víte, kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem mateřské školy?

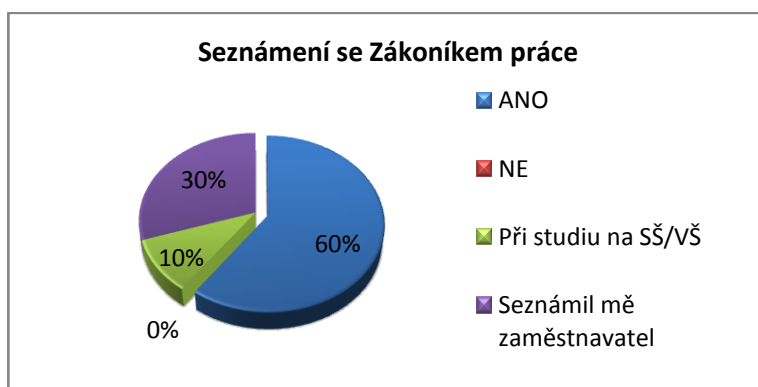
Graf č. 6: Konkrétní otázka ze zákona o pedagogických pracovnících – kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem MŠ

V grafu č. 6 vidíme procentuální zastoupení odpovědí na otázku, která opět vyplývá ze zákona o pedagogických pracovnících, a to kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem mateřské školy. Větší polovina odpověděla, že toto číslo neví, ale ví, kde by tuto informaci hledali. 27%, tedy jedenáct dotázaných vědělo, kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem v mateřské škole. Sedm z těchto jedenácti dotazovaných odpovědělo, že musí mít alespoň 4 roky praxe a zbylí čtyři odpověděli, že musí splnit alespoň 3 roky praxe. Podle zákona o pedagogických pracovnících jsou to 3 roky.

7. Otázka: Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce?

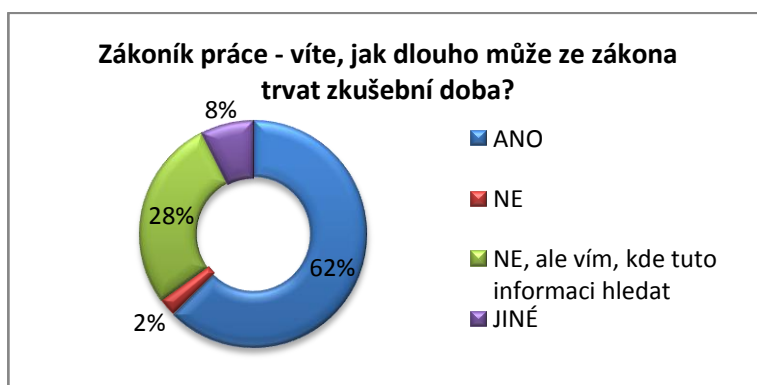
Graf č. 7: Seznámení pedagogů MŠ Plzeňského kraje se zákoníkem práce

U této otázky respondenti v 60% odpověděli, že byli s tímto zákonem seznámeni, ale odpověď dále nekonkretizovali. Dalších 30% odpovědělo, že byli seznámeni zaměstnavatelem a dalších 10% odpovědělo, že se s tímto zákonem setkali při studiu na vysoké škole.

8. Otázka: Víte, jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba?

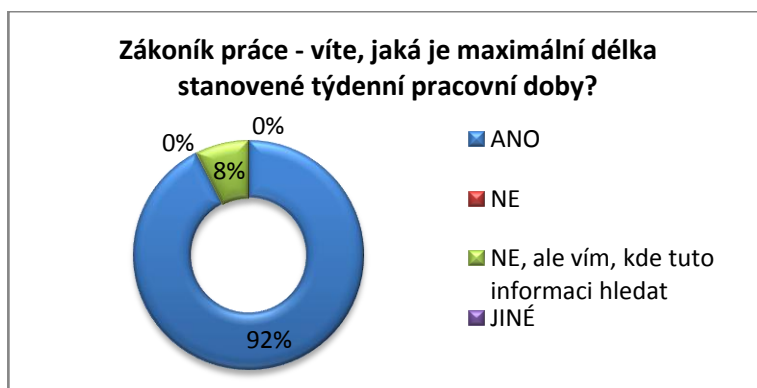
Graf č. 8: Konkrétní otázka ze zákoníku práce – jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba

Osmá otázka navazovala na předchozí otázku, tedy z ní vyplývala. Zkušební doba ze zákona může trvat maximálně tři měsíce. Takto odpovědělo 62% respondentů, což představuje 25 pedagogů, z nichž dvacet odpovědělo, že zkušební doba může trvat maximálně tři měsíce a pět pedagogů odpovědělo, že zkušební doba může trvat šest měsíců.

9. Otázka: Víte, jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby?

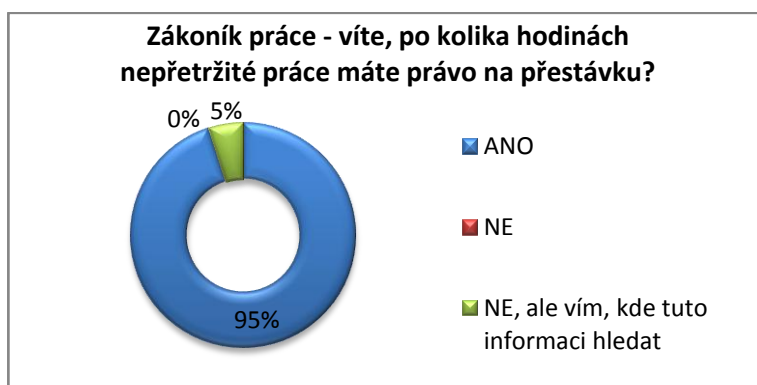
Graf č. 9: Konkrétní otázka zákoníku práce – jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby

Se zákoníkem práce se setkala 37 respondentů, tedy 92%, jak můžeme vidět v grafu č. 9. Z těchto 37 pedagogů odpovědělo 29, že maximální délka stanovené týdenní pracovní doby je 40H a osm z nich odpovědělo, že je to 36H. V zákoníku práce stojí, že maximální délka stanovené týdenní pracovní doby je 40 hodin. 8% odpověď nevědělo, ale věděli by, kde by tuto informaci hledali.

10. Otázka: Víte, po kolika hodinách nepřetržité práce máte právo na přestávku?

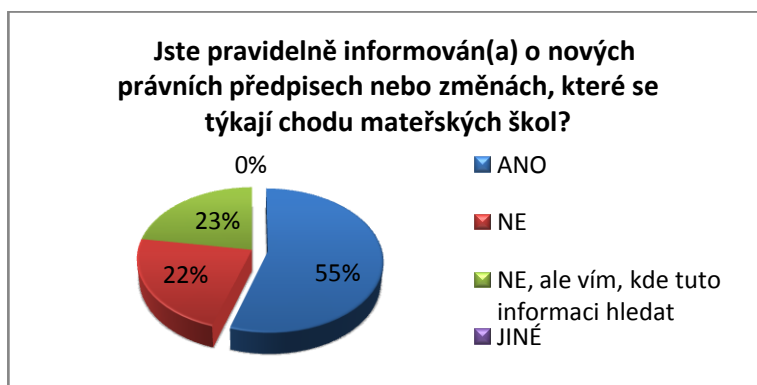
Graf č. 10: Konkrétní otázka ze zákoníku práce – po kolika hodinách nepřetržité práce má zaměstnanec právo na přestávku

Ze zákoníku práce vyplynula další otázka. Víte, po kolika hodinách nepřetržité práce máte právo na přestávku? V zákoníku práce je psáno, že nárok na přestávku má zaměstnanec nejdéle po 6 hodinách v trvání nejméně 30 minut. Mladistvému zaměstnanci musí být poskytnuta nejdéle po 4,5 hodinách nepřetržité práce. 95%, tedy 38 respondentů odpovědělo, že mají právo na přestávku po 6 hodinách. 5%, tedy 2 respondenti odpověděli, že neví, ale ví, kde by tuto informaci hledali.

11. Otázka: Jste pravidelně informován(a) o nových právních předpisech nebo změnách, které se týkají chodu mateřských škol?

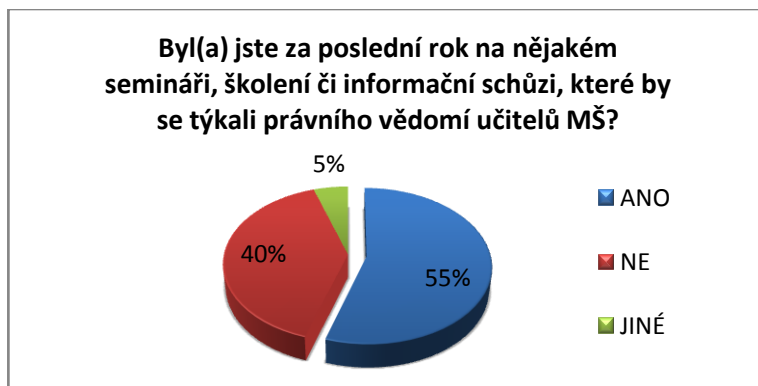
Graf č. 11: Pravidelné informování pedagogů MŠ o nových právních předpisech a jejich změnách, týkající se chodu mateřských škol

V tomto grafu můžeme vidět, že více než polovina dotázaných odpověděla, že jsou pravidelně informováni o nových právních předpisech, které se týkají chodu mateřských škol. Avšak 22% odpovědělo, že nejsou o nových právních předpisech, týkajících se jejich povolání, dostatečně informováni. Dalších 23% odpovědělo, že nejsou sice informováni, ale věděli by, kde by takové informace hledali.

12. Otázka: Byl(a) jste za poslední rok na nějakém semináři, školení či informační schůzi, které by se týkali právního vědomí učitelů MŠ?

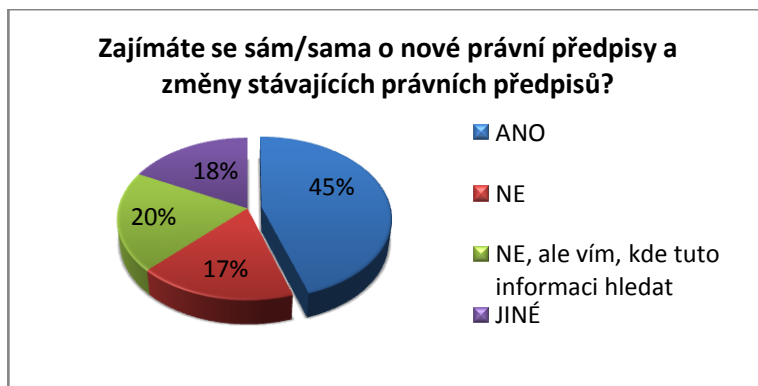
Graf č. 12: Absolvování seminářů, školení či informačních schůzí pedagogů MŠ, v časovém rozmezí uplynulého roku, které se týkali právního vědomí učitelů MŠ

Z dotazníků je patrné, že 55% z dotazovaných pedagogů mateřských škol Plzeňského kraje v uplynulém roce absolvovalo nějaký kurz, seminář či školení, které se týkalo právního vědomí učitelů MŠ a jeho aplikace v praxi. Dalších 40% odpovědělo, že se žádného kurzu nezúčastnili.

13. Otázka: Zajímáte se sám/sama o nové právní předpisy a změny stávajících právních předpisů?

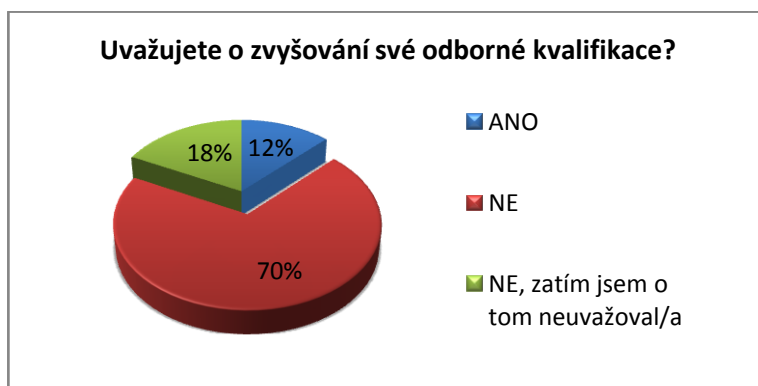
Graf č. 13: Zájem pedagogů MŠ Plzeňského kraje o právní předpisy

Téměř polovina z dotazovaných, tedy 45% odpověděla, že se sami seznamují s právními předpisy a jejich změnami. Poměrně vysoké procento dotazovaných odpovědělo, že se o nové právní předpisy nezajímají, toto procento činilo 17%. 20%, tedy 8 respondentů sice odpovědělo, že se nikterak nezajímají o právní předpisy, ale věděli by, kde je hledat. Zbýlých 18% zvolilo odpověď *jiné*.

14. Otázka: Uvažujete o zvyšování své odborné kvalifikace?

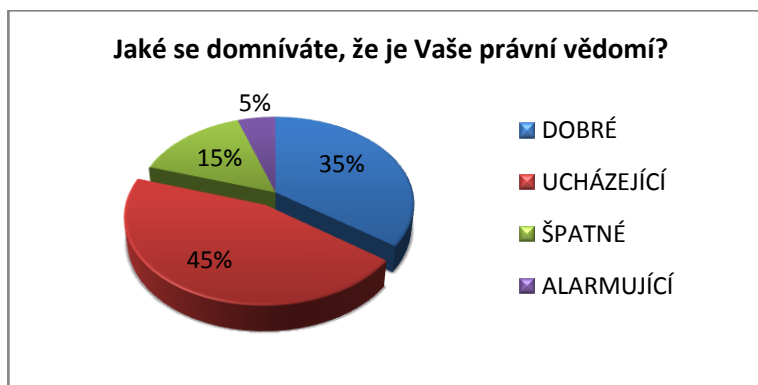
Graf č. 14: Zvyšování odborné kvalifikace pedagogů MŠ Plzeňského kraje

Výsledky ukazují, že převážná většina respondentů, tedy celých 70%, neuvažuje o zvyšování své odborné kvalifikace. Pouhých 12% respondentů odpovědělo, že by se chtělo dále vzdělávat. 18% zatím nad touto otázkou nepřemýšlelo.

15. Otázka: Jaké se domníváte, že je Vaše právní vědomí?

Graf č. 15: Pohled pedagogů MŠ Plzeňského kraje na jejich právním vědomí

Relativně vysoké procento, tedy 35% dotazovaných, zhodnotilo, že je jejich právní vědomí dobré. Nejvyšší procentuální zastoupení měla odpověď druhá, a tou je, že mají ucházející právní vědomí. Špatné právní vědomí mělo 15% respondentů a alarmující právní vědomí, tedy velice nízké, mělo 5% dotazovaných.

Závěr vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Plzeňského kraje

Z výsledků dotazníků pro Plzeňský kraj vyplývá, že se školským zákonem bylo nejvíce pracovníků mateřských škol seznámeno prostřednictvím zaměstnavatele a jen malé procento se s tímto zákonem setkalo při studiu střední a vysoké školy. Je zajímavé, že vysoká část respondentů se s tímto zákonem setkala až při nástupu do zaměstnání. Ze znalosti tohoto zákona vyplývaly další otázky. Kdo má rozhodující slovo při odkladu

povinné školní docházky a kdo rozhoduje o přijetí dětí do mateřské školy. U těchto otázek větší část pedagogů věděla, že rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky a rozhodující slovo při přijímání dětí do mateřské školy má ředitel školy. Což je velmi příznivý výsledek informující o tom, že se pedagogové v tomto zákoně svým způsobem orientují. Domnívám se, že také skutečnost, že jsou pedagogové schopni sami vyhledat informace o problematice školského zákona, je nadmíru uspokojující zjištění. Dalším důležitým bodem byl zákon o pedagogických pracovnících. V tomto zákoně se orientuje 75% respondentů. Byla bych překvapena, pokud by byly procentuální výsledky nižší, neboť pedagog mateřské školy by měl mít povědomí o zákoně, který předkládá, jak správně provozovat činnost pedagoga. Ze znalosti tohoto zákona vyplývaly další dvě otázky. Jakou odbornou kvalifikaci musí mít pedagog v MŠ a kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem MŠ. S první otázkou si vědělo rady 90% respondentů, tedy věděli, že mohou mít vystudovanou vysokou školu, vyšší odbornou školu či střední školu ukončenou maturitní zkouškou se zaměřením na předškolní vzdělávání. Druhá otázka nebyla, dle mého názoru příliš rozšířená v povědomí pedagogů, a nejspíše proto vědělo odpověď jen 27%. Opět ale mohu zmínit, jak je důležité, umět požadované informace vyhledat, neboť větší polovina respondentů, tedy 58%, to podle zjištěných výsledků bezesporu ovládá. Se zákoníkem práce se v součtu setkalo 100% respondentů. Toto procento беру za samozřejmé, protože není možné, aby se pracující pedagog neseťkal s tímto zákoníkem. Se zákoníkem práce se setkali všichni dotazovaní pedagogičtí pracovníci, to však nepotvrzuje to, že se v něm také vyznají, protože na otázku „jak dlouho může trvat ze zákona zkušební doba“, kterou upravuje právě zmíněný zákoník práce, odpovědělo kladně 62%. Dle mého názoru to je všeobecně známá informace, a proto by mohlo být procento správných odpovědí vyšší. Na otázku „jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby“ odpovědělo správně, tedy maximálně 40 hodin týdně, 92% pedagogů. Poslední otázka, která vyplývala ze zákoníku práce, byla zodpovězena v 95% správně, tedy, že ze zákona má zaměstnanec právo na přestávku nejdéle po 6 hodinách, v trvání alespoň 30 minut. S tímto zákoníkem se musí v životě setkat každý zaměstnanec a zaměstnavatel.

Z dalších výsledků vyplývá, že jen něco málo přes polovinu pedagogů je pravidelně informováno o nových právních směrnících týkajících se jejich povolání. Důvodem takto nízkého procenta může být fakt, že sami zaměstnavatelé, tedy ředitelé škol, se o nové právní přepisy nezajímají a dále s nimi neseznamují své zaměstnance,

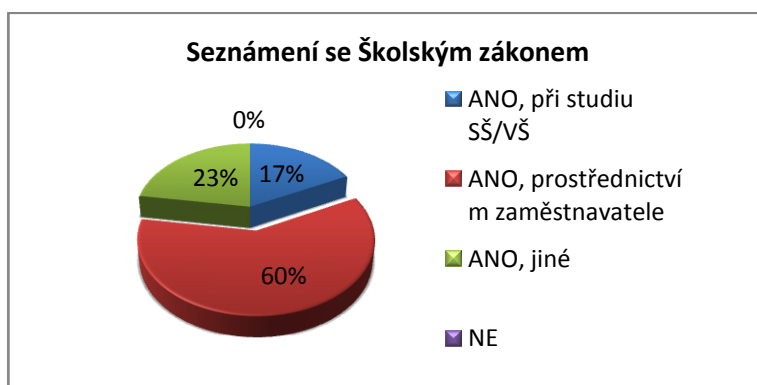
přičemž sami zaměstnanci žádný zájem neprojevují. Stejný výsledek, tedy 55%, vyšel u následující otázky, zda byli pedagogové za poslední rok na nějakém semináři, školení či informační schůzi, které by se týkali právního vědomí učitelů MŠ. Dalších 40% odpovědělo, že se žádného kurzu nezúčastnilo. Pedagogové se zmiňovali o školení pro zaměstnance, dále o občasníkách vydávaných MŠMT, které jsou dostupné pro každou mateřskou školu či proškolení na poradách. Zaměstnanci i zaměstnavatelé v mateřských školách by měli, dle mého názoru, projevovat větší zájem o seznamování s právními předpisy, prostřednictvím seminářů a školení. Pedagogové se sami o právní předpisy moc nezajímají, jen 45% dotazovaných odpovědělo, že se o právní předpisy zajímá. 70% dotazovaných pedagogů nemá zájem o zvyšování své odborné kvalifikace, což je poměrně vysoké procento. Právě pedagog by se měl celoživotně vzdělávat. Své právní vědomí ohodnotilo 35% pedagogů jako dobré, 45% pedagogů jako ucházející, jen 15% jako špatné a 5% označilo své povědomí za alarmující. Pedagogové z Plzeňského kraje se tedy hodnotí, z pohledu svého povědomí o právu, relativně dobře. Otázky 16 až 20 sloužily pouze jako informativní otázky, proto zde zmíním, že v mateřských školách v Plzeňském kraji pracuje nejvíce pedagogů se středoškolským vzděláním pedagogického směru s délkou praxe nejčastěji 21 a více let ve věkové skupině 51 – 60 let.

2.2.2 Vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Středočeského kraje

Ve Středočeském kraji bylo rozesláno elektronickou formou dvě stě dotazníků. Tento vysoký počet odeslaných dotazníků byl záměrný, aby byla co nejvyšší návratnost. Data měla být sesbírána z dvaceti mateřských škol. Výsledky byly tvořeny na základě čtyřiceti vyplněných dotazníků pedagogickými pracovníky mateřských škol Středočeského kraje. Cílem bylo zjistit, jak se pracovníci ze zmíněného kraje orientují v problematice školského a pracovního práva. Dotazník byl zcela anonymní a obsahoval dvacet otázek.

1. Otázka: Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)?

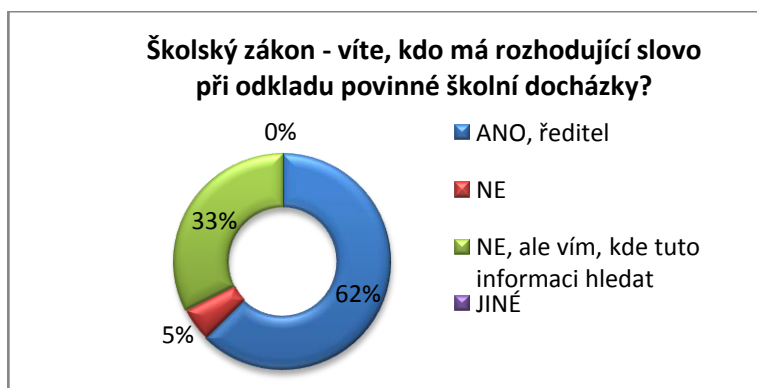
Graf č. 16: Seznámení pedagogů MŠ Středočeského kraje se školským zákonem

Pedagogičtí pracovníci Středočeského kraje v 60% odpověděli, že byli seznámeni se školským zákonem prostřednictvím svého zaměstnavatele. Sedmnáct procent se s tímto zákonem setkalo při studiu střední či vysoké školy, přičemž 2 pedagogičtí pracovníci se s ním setkali na střední škole a 5 pedagogů na vysoké škole. 23% se s tímto zákonem setkalo jiným způsobem.

2. Otázka: Víte, kdo má rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky?

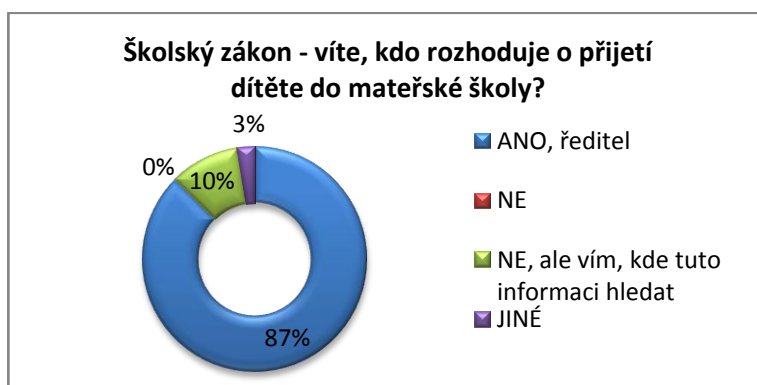
Graf č. 17: Otázka, která vyplývá ze školského zákona – kdo má rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky

Druhá otázka vyplývala ze školského zákona. Výsledky ukazují, že 62% respondentů ví, kdo má rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky. V zákoně je psáno, že rozhodující slovo pro odklad povinné školní docházky má ředitel, ale na základě toho, zda o to požádá zákonný zástupce. Dalších 33% odpovědělo, že neví, kdo má rozhodující slovo, ale věděli by, kde tuto informaci hledat. Pouhých 5% odpověď neznalo.

3. Otázka: Víte, kdo rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy?

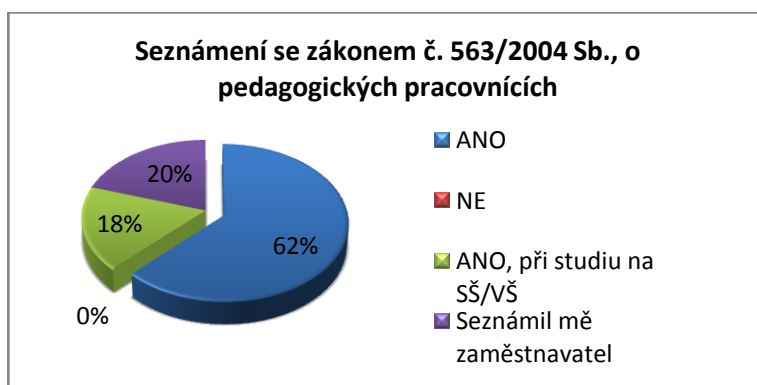
Graf č. 18: Otázka, která vyplývá ze školského zákona – kdo rozhoduje o přijetí dítěte do MŠ

Třetí otázka také vyplývala z první otázky, tedy ze školského zákona. Otázka zněla „Kdo rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy?“. Na tuto otázku znalo odpověď 87% dotazovaných pedagogů. 10%, tedy čtyři respondenti věděli, kde by tuto informaci hledali. Čtvrtou možností d) jiné, zvolily 3% pedagogů. Nulové procentní zastoupení měla odpověď druhá.

4. Otázka: Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících?

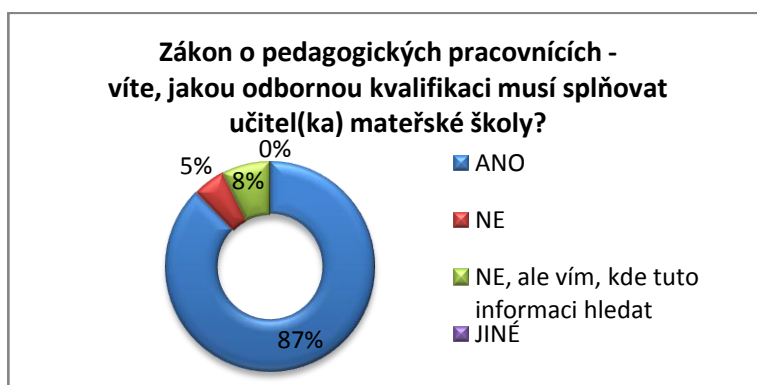
Graf č. 19: Seznámení pedagogů MŠ Středočeského kraje se zákonem o pedagogických pracovnících

Se zákonem o pedagogických pracovnících se ve Středočeském kraji setkala 62% pedagogů učících v mateřských školách. Dalších 18% s ním bylo seznámeno při studiu střední a vysoké školy, z toho šest pedagogů na vysoké škole a jeden pedagog na střední škole. Zaměstnavatelem bylo seznámeno s tímto zákonem 20% respondentů.

5. Otázka: Víte, jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy?

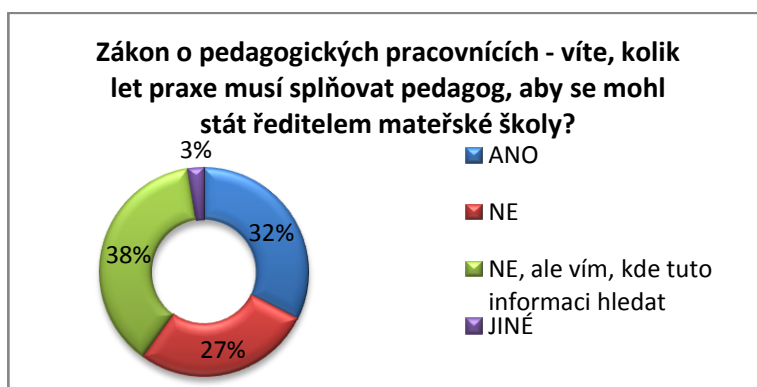
Graf č. 20: Otázka, která vyplývá ze zákona o pedagogických pracovnících – jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy

V tomto grafu můžeme vidět odpovědi na otázku „Jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy?“. Otázka vyplývá ze zákona o pedagogických pracovnících. Tento zákon ukládá, že učitel mateřské školy musí splňovat následující kvalifikaci – vysokoškolské vzdělání, vyšší odborné vzdělání či střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou se zaměřením na předškolní vzdělávání. Tuto odpověď vědělo 87% dotázaných, dalších 8% sice odpověď neznalo, ale vědělo by, kde takovou informaci hledat. 5% respondentů odpověď neznalo.

6. Otázka: Víte, kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem mateřské školy?

Graf č. 21: Otázka, která vyplývala ze zákona o pedagogických pracovnících – kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem MŠ

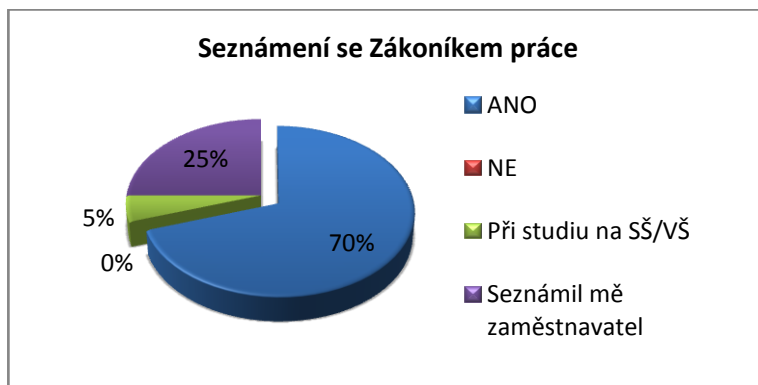

V grafu č. 21 vidíme procentuální zastoupení na otázku, která vyplývá ze zákona o pedagogických pracovnících, která zní: „Kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem mateřské školy?“. V uvedeném zákoně stojí, že pedagog musí mít splněné alespoň 3 roky praxe v mateřské škole. Takovou odpověď zvolilo

32% dotázaných. Dalších 27% pedagogů zvolilo odpověď druhou, tedy nevěděli, kolik musí mít pedagog praxe. 38% odpověď také neznalo, ale s tím rozdílem, že by vědělo, kde takovou informaci hledat. 3% respondentů zvolila odpověď „jiné“.

7. Otázka: Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce?

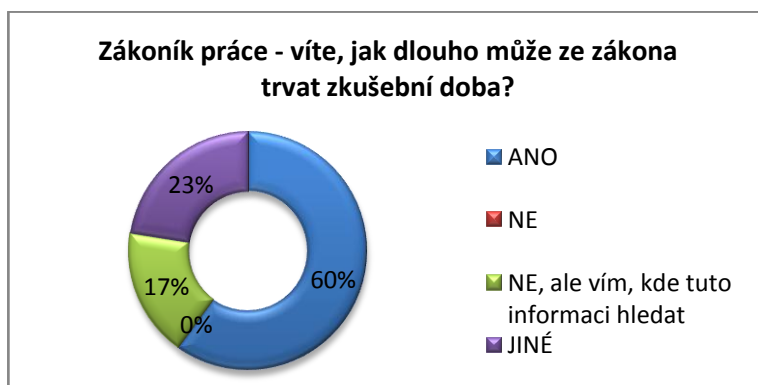
Graf č. 22: Seznámení pedagogů MŠ Středočeského kraje se zákoníkem práce

Z výsledků dotazníků vyplývá, že 70% se již se zákoníkem práce setkalo. Dalších 25% bylo s tímto zákoníkem seznámeno prostřednictvím zaměstnavatele. Při studiu vysoké školy se s ním seznámilo 5% dotázaných, při studiu střední školy nebyl seznámen nikdo z dotazovaných.

8. Otázka: Víte, jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba?

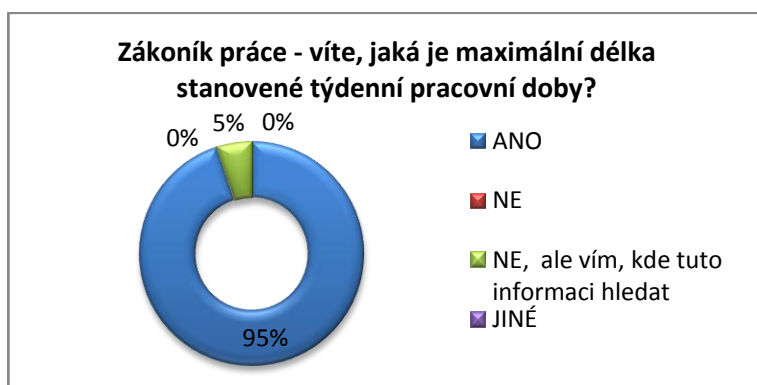
Graf č. 23: Otázka, která vyplývala ze zákoníku práce – jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba

V grafu č. 23 můžeme vidět relativní četnosti otázky, která vyplývá ze zákoníku práce. Zkušební doba může trvat ze zákona maximálně tři měsíce. Odpověď vědělo 60%, tedy 13 pedagogů Středočeského kraje, s tím, že 11 pedagogů odpovědělo, že jsou to maximálně 3 měsíce a 2 pedagogové odpověděli 5 měsíců. Sedm pedagogů, tedy 17%, vědělo, kde by tuto informaci hledali. 23% zvolilo odpověď „jiné“.

9. Otázka: Víte, jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby?

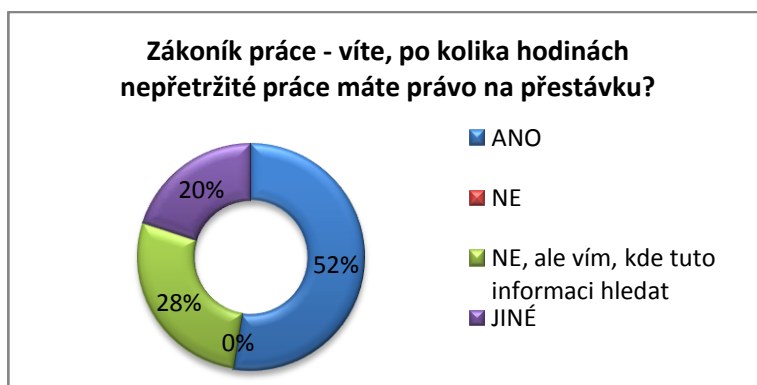
Graf č. 24: Otázka, která vyplývala ze zákoníku práce – jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby

Graf ukazuje, jak se pedagogové Středočeského kraje orientují v zákoníku práce. Devátá otázka vyplývá ze zákoníku práce. Maximální délka stanovené týdenní pracovní doby je 40H, tuto odpověď zvolilo 95% dotázaných. Dalších 5% odpověď neznalo, ale s tou možností, že by věděli, kde takovou informaci hledat.

10. Otázka: Víte, po kolika hodinách nepřetržité práce máte právo na přestávku?

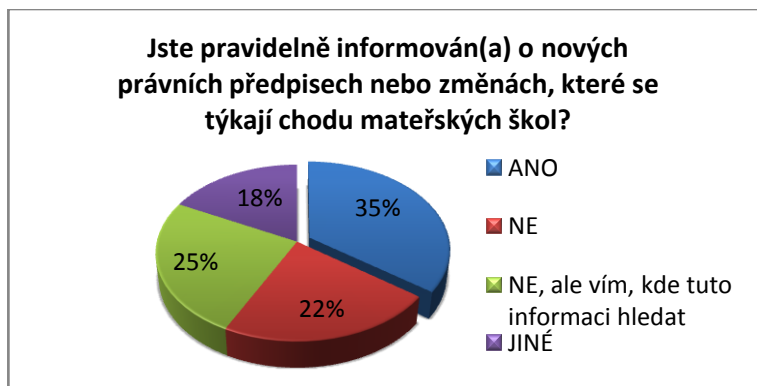
Graf č. 25: Otázka, která vyplývala ze zákoníku práce – po kolika hodinách nepřetržité práce má zaměstnanec právo na přestávku

V zákoníku práce je psáno, že po 6 hodinách nepřetržité práce v době trvání minimálně 30 minut mají zaměstnanci právo na přestávku. Takto odpovědělo 52%, tedy 21 pedagogů. Z těchto 21 pedagogů odpovědělo 13, že mají nárok na přestávku po 6 hodinách a 8 pedagogů odpovědělo, že mají nárok na přestávku po 4,5 hodinách. 28% odpověď neznalo, ale vědělo by, kde tuto informaci hledat. 20% zvolilo odpověď „jiné“.

11. Otázka: Jste pravidelně informován(a) o nových právních předpisech nebo změnách, které se týkají chodu mateřských škol?

Graf č. 26: Pravidelné informování pedagogů MŠ středočeského kraje o právních předpisech, týkajících se chodu MŠ

Z tohoto grafu je patrné, že 35% pedagogů mateřských škol Středočeského kraje je pravidelně informováno o nových právních předpisech, které se týkají jejich povolání. Relativně vysoké procento, tedy 22%, není o nových předpisech žádným způsobem informováno. Dalších 25% také ne, s tím rozdílem, že by vědělo, kde tyto nové právní předpisy hledat. 18% zvolilo odpověď „jiné“.

12. Otázka: Byl(a) jste za poslední rok na nějakém semináři, školení či informační schůzi, které by se týkali právního vědomí učitelů MŠ?

Graf č. 27: Účast pedagogů MŠ, v době uplynulého roku, na seminářích, školeních či informačních schůzích

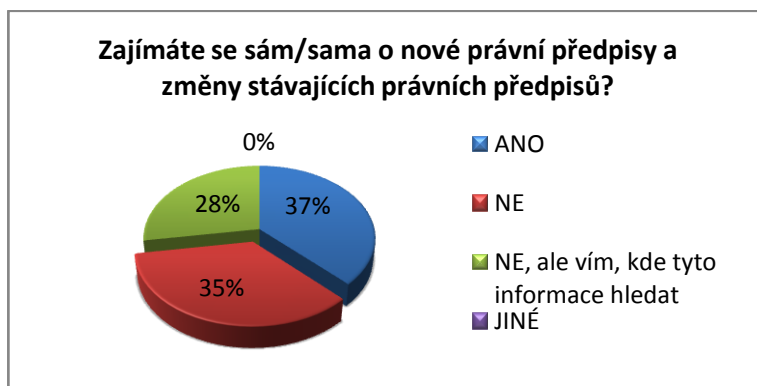

Z dotazníků je patrné, že více než polovina pedagogických respondentů Středočeského kraje nebylo za poslední rok na žádném školení týkající se právního vědomí učitelů MŠ. Dále je patrné, že 40% nějaký seminář absolvovalo.

13. Otázka: Zajímáte se sám/sama o nové právní předpisy a změny stávajících právních předpisů?

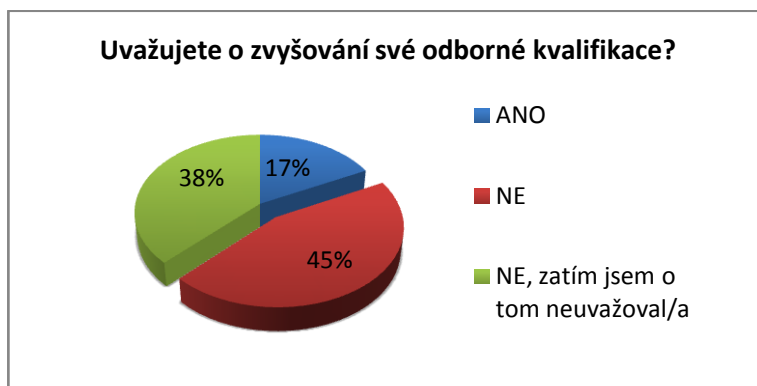
Graf č. 28: Samostudium právních předpisů pedagogů MŠ Středočeského kraje

Poměrně vysoké procento, tedy 35%, odpovědělo, že se sami nezajímají o nové právní předpisy. Téměř stejné procento, tedy 37%, odpovědělo opačně. 28% zvolilo možnost třetí, tedy zápornou odpověď, ale s tím rozdílem, že by věděli, kde by takovou informaci hledali.

14. Otázka: Uvažujete o zvyšování své odborné kvalifikace?

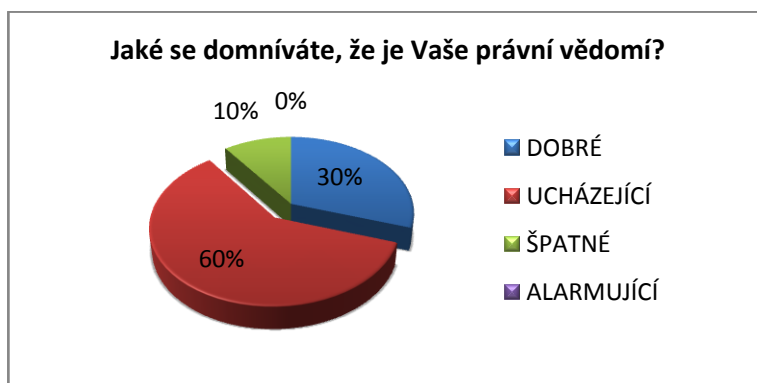
Graf č. 29: Zájem pedagogů MŠ o zvyšování odborné kvalifikace

Ve Středočeském kraji odpovědělo 17% dotazovaných, že by se dále chtělo vzdělávat. 45% respondentů o zvyšování své odborné kvalifikace neuvažuje, a 38% o dalším vzdělávání zatím neuvažovalo.

15. Otázka: Jaké se domníváte, že je Vaše právní vědomí?

Graf č. 30: Pohled pedagogů MŠ středočeského kraje na své právní vědomí

Pedagogové ve Středočeském kraji své právní vědomí zhodnotili jako převážně dobré či ucházející. 10% se domnívá, že je jejich právní vědomí špatné. Nulové procentuální zastoupení mělo odpověď „alarmující“, tedy velice nízké právní vědomí.

Závěr vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Středočeského kraje

Z výsledků dotazníků pro Středočeský kraj vyplývá, že se Školským zákonem bylo nejvíce pracovníků mateřských škol, stejně tak jako v kraji Plzeňském, seznámeno prostřednictvím zaměstnavatele. Jen malé procento se s tímto zákonem setkalo při studiu střední či vysoké školy nebo jiným způsobem. Důvodem toho, proč jsou pedagogičtí pracovníci s tímto zákonem seznamováni nejčastěji prostřednictvím svého zaměstnavatele, může být fakt, že je tento zákon poměrně „mladý“ (z roku 2004), přičemž pedagogové působící v mateřských školách ve Středočeském kraji mají největší věkové zastoupení 50 – 60 let, tudíž neměli možnost se s tímto zákonem setkat jiným způsobem, než prostřednictvím zaměstnavatele. Z dalších otázek, které pramenily ze školského zákona, vyplývá, že se pedagogové v tomto zákoně poměrně dobře orientují. Svědčí o tom relativně vysoké procentuální zastoupení správných odpovědí. Další zákon, který je pevně spjat s provozováním pedagogické činnosti, je zákon o pedagogických pracovnících. Všichni respondenti se s tímto zákonem již někdy setkali, buď při studiu, prostřednictvím zaměstnavatele či jinou formou. Na konkrétní otázku, která pramenila z tohoto zákona, dokázalo správně odpovědět 87% dotázaných. Otázka zněla „Jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy?“. S touto problematikou by se měli setkat téměř všichni pedagogové, protože jen správně kvalifikovaný pedagog může správně vykonávat činnost pedagoga v mateřské škole.

Ale setkávají se pedagogové s právní problematikou ve skutečnosti? Odpověď na tuto otázku dostanu nejspíš až při své vlastní praxi. Se zákoníkem práce se v součtu setkala 100% respondentů. Téměř tři čtvrtě dotazovaných, se s ním setkala jinak, než prostřednictvím zaměstnavatele či při studiu střední a vysoké školy. Což je dle mého názoru dobrý výsledek. Zákoník práce se netýká pouze práce učitele mateřské školy, ale všech zaměstnání, tudíž by se v něm měl orientovat každý pracující člověk. Důkazem mohou být odpovědi dalších dvou otázek, ze kterých pramení, že většina respondentů ví, jak dlouho může trvat ze zákona zkušební doba, dále pak, jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby a po kolika hodinách nepřetržité práce mají právo na přestávku. Z dalších výsledků vyplývá, že ve Středočeském kraji je pouhých 35% pedagogů pravidelně informováno o nových právních předpisech, které se týkají jejich povolání. Otázkou je, zda je chyba na jejich straně, že se nezajímají o tyto předpisy, či je chyba na straně zaměstnavatele, který nenabízí dostatek možností, jak své zaměstnance v tomto oboru dále vzdělávat. Chybu zaměstnavatelů (ředitelů MŠ) mohla potvrdit další otázka, která se zajímala, zda byli pedagogové Středočeského kraje za poslední rok na nějakém semináři či školení, kde 57% respondentů odpovědělo záporně, tedy že nebyli na žádném školení. Musím zde ale zmínit fakt, že 40% odpovědělo, že se takovýchto školení či seminářů účastní. Nejčastěji se respondenti zmiňovali o informačních schůzích, kde je vedení (ředitelé mateřských škol) seznamuje s právními předpisy. Osobně se domnívám, že by toto procento mělo být vyšší. Avšak sami pedagogové přiznávají, že se o nové právní předpisy moc nezajímají. Pouhých 37% se v oblasti právní problematiky, která upravuje vše, co s jejich povoláním pedagoga v MŠ souvisí, dále vzdělává. O dalším vzdělávání, tedy o zvyšování své odborné kvalifikace uvažuje 17% pedagogů Středočeského kraje. To je relativně nízké procento. Domnívám se, že právě pedagogové by se měli zajímat o to, co nového by mohli přinést do mateřských škol. A jak jinak to zjistit, než dalším sebevzděláváním. Své právní vědomí ohodnotilo 30% pedagogů jako dobré, 60% pedagogů jako ucházející a jen 10% jako špatné, žádný pedagog své právní vědomí nehodnotil jako alarmující. Otázky 16 až 20 sloužily pouze jako informativní, ale zmíním, že v mateřských školách ve Středočeském kraji pracuje nejvíce pedagogů se středoškolským vzděláním pedagogického směru s délkou praxe nejčastěji 21 a více let, a to ve věkové skupině 51 – 60.

2.2.3 Vzájemné porovnání těchto dvou krajů z hlediska pedagogických pracovníků MŠ

Tabulka č. 1: Vyhodnocení kladných odpovědí pedagogických pracovníků obou krajů

Dotazník pro pedagogické pracovníky (PP) Plzeňského a Středočeského kraje	Procentuální zastoupení kladných odpovědí z celku 40 respondentů každého kraje	
	PP Plzeňského kraje	PP Středočeského kraje
Otázky		
1. Seznámení se Školským zákonem.	100%	100%
2. Kdo má rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky?	55%	62%
3. Kdo rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy?	82%	82%
4. Seznámení se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.	75%	62%
5. Jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy?	90%	87%
6. Kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem mateřské školy?	27%	32%
7. Seznámení se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce.	100%	100%
8. Jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba?	62%	60%
9. Jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby?	92%	95%
10. Po kolika hodinách nepřetržité práce máte právo na přestávku?	95%	52%
11. Jste pravidelně informován (a) o nových právních předpisech, které se týkají chodu MŠ?	55%	35%
12. Byl(a) jste za poslední rok na nějakém školení, které by se týkalo právního vědomí učitelů MŠ?	55%	40%
13. Zajímáte se sám (sama) o nové právní předpisy a změny právních předpisů?	45%	37%
14. Uvažujete o zvyšování své odborné kvalifikace?	12%	17%
15. Jaké se domníváte, že je Vaše právní vědomí?	35%	30%

Z tabulky je patrné srovnání relativních četností vždy správných odpovědí pedagogických pracovníků Plzeňského (dále jen PP Plzeňského kraje) a Středočeského kraje (dále jen PP Středočeského kraje). V obou krajích bylo seznámeno obecně se Školským zákonem stejné procento pedagogů, relativní četnost byla 100%. Když přišla řada na konkrétní otázky, které byly tvořeny právě ze školského zákona, pedagogičtí pracovníci obou krajů už takovou úspěšnost neměli. Ve druhé otázce můžeme vidět, že si lépe stojí Středočeský kraj. V otázce „kdo rozhoduje o přijetí do mateřské školy?“ se odpovědi shodovaly v 82%. Se zákonem o pedagogických pracovnících bylo seznámeno 75% pedagogů Plzeňského kraje a o 12% méně pedagogů ve Středočeském kraji. V konkrétních otázkách, které pramenily ze zákona o pedagogických pracovnících, můžeme vidět (otázka 5, 6), že u páté otázky lépe odpověděli respondenti Plzeňského kraje s 90% správných odpovědí. U šesté otázky si zase lépe vedli respondenti ze Středočeského kraje, a to s 32% správných odpovědí oproti 27% Plzeňského kraje. Můžeme říci, že u těchto zákonů si oba kraje vedly velmi podobně, což můžeme brát jako dobrou zprávu. Se zákoníkem práce byli seznámeni všichni

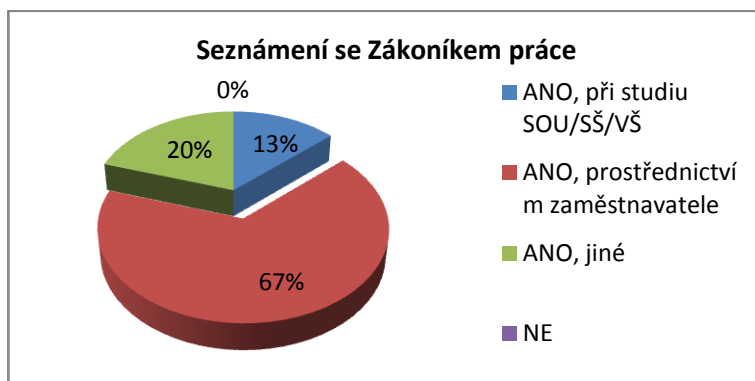
pedagogové Plzeňského kraje i pedagogové Středočeského kraje. Shoda byla 100%. U dalších dvou otázek, vyplývajících ze zákoníku práce (otázky 8,9), se procenta odpovědí u obou krajů téměř shodovala. U desáté otázky, která též vyplývala ze zákoníku práce, se vyskytly extrémní rozdíly. Na otázku po kolika hodinách nepřetržitě práce má zaměstnanec právo na přestávku, odpověděli PP Plzeňského kraje v 95% správně, oproti tomu PP Středočeského kraje věděli odpověď jen v 52%. Jaký byl důvod takového extrémního rozdílu, bohužel zjištěno nebylo. 55% PP Plzeňského kraje je pravidelně informováno o nových právních předpisech, ve Středočeském kraji je seznamováno 35% pedagogických pracovníků. Ve dvanácté otázce můžeme sledovat 15% rozdíl odpovědí na otázku, zda byli PP obou krajů za poslední rok na nějakém školení či informační schůzi, které by se týkali právního vědomí učitelů MŠ. 45% PP Plzeňského kraje, se samo seznamuje s novými právními předpisy, ve Středočeském kraji to je 37%. Pouhých 12% PP Plzeňského kraje uvažuje o zvyšování své odborné kvalifikace, ve Středočeském kraji je to o 5% více. Své právní vědomí označilo 35% PP Plzeňského kraje za dobré, ve Středočeském kraji takto označilo své právní vědomí o 5% respondentů méně.

2.2.4 Vyhodnocení dotazníků pro nepedagogické pracovníky MŠ Plzeňského kraje

V Plzeňském kraji bylo rozesláno elektronickou formou dvě stě dotazníků. Tento vysoký počet odeslaných dotazníků byl záměrný, aby byla co nejvyšší návratnost. Data měla být sesbírána z dvaceti mateřských škol. Výsledky byly tvořeny na základě patnácti vyplněných dotazníků nepedagogickými pracovníky mateřských škol Plzeňského kraje (hospodář(ka), školník(ice), uklízeč(ka)). Cílem bylo zjistit, jak se tito pracovníci ze zmíněného kraje, vyznají v problematice pracovního práva a bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Dotazník byl zcela anonymní a obsahoval dvanáct otázek.

1. otázka: Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce?

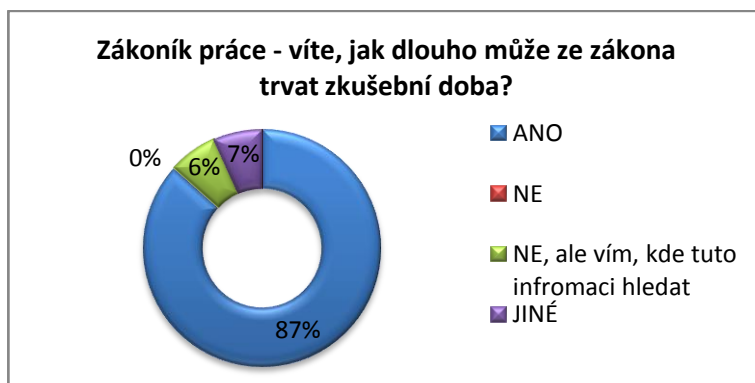
Graf č. 31: Seznámení nepedagogických pracovníků MŠ Plzeňského kraje se zákoníkem práce

Se zákoníkem práce se setkali všichni nepedagogičtí pracovníci Plzeňského kraje. 13% při studiu střední školy, 67% prostřednictvím zaměstnavatele a 20% se setkala s tímto zákoníkem jinou formou.

2. Otázka: Víte, jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba?

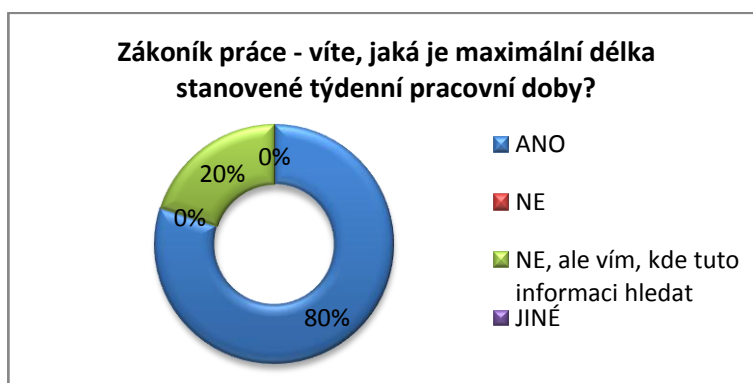
Graf č. 32: Konkrétní otázky, pramenící ze zákoníku práce – doba, po kterou může ze zákona trvat zkušební doba

Na první otázku, seznámení se zákoníkem práce, navazovaly další tři otázky. Tento zákon určuje, jakou maximální dobu může trvat zkušební doba. Jsou to maximálně tři měsíce. 87%, tedy 13 respondentů, vědělo, jakou maximální dobu trvání má zkušební doba. Z toho deset nepedagogických pracovníků (dále jen NP) odpovědělo 3 měsíce a tři NP 6 měsíců.

3. Otázka: Víte, jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby?

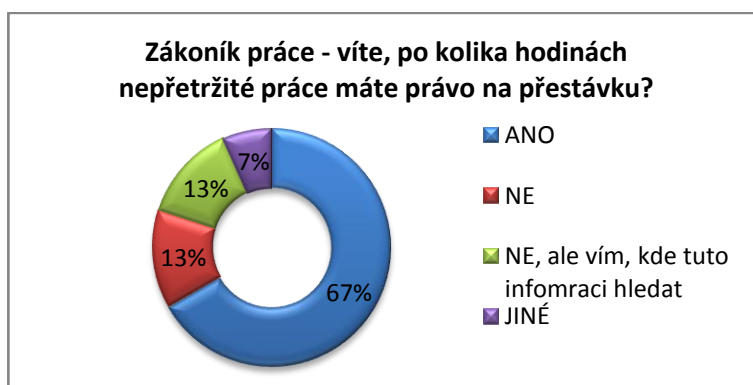
Graf č. 33: Konkrétní otázky, pramenící ze zákoníku práce – maximální délka stanovené pracovní doby

Zákoník práce ukládá, že maximální délka stanovené týdenní pracovní doby je 40H. Dvanáct NP, tedy 80%, takto odpovědělo. Zbýlých 20% odpověď neznalo, ale vědělo by, kde tuto informaci hledat.

4. Otázka: Víte, po kolika hodinách nepřetržité práce máte právo na přestávku?

Graf č. 34: Konkrétní otázky, pramenící ze zákoníku práce – po kolika hodinách nepřetržité práce má zaměstnanec právo na přestávku

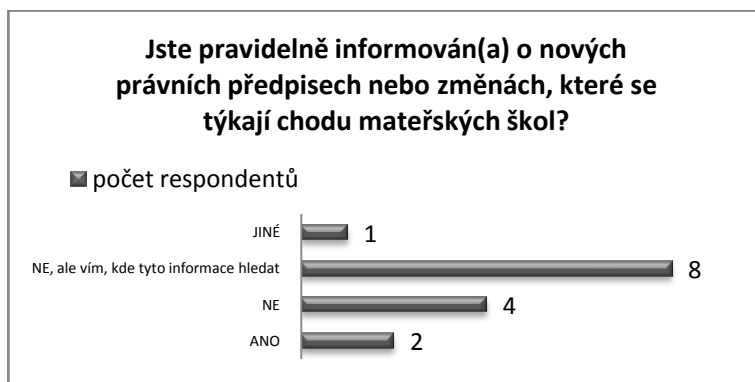
V grafu č. 34 můžeme vidět relativní četnosti odpovědí na otázku „Po kolika hodinách nepřetržité práce mají zaměstnanci právo na přestávku?“. V zákoníku práce je psáno, že právo na přestávku mají zaměstnanci maximálně po 6 hodinách nepřetržité práce v trvání alespoň 30minut. 67%, tedy 10 NP Plzeňského kraje, odpovědělo kladně. Z toho osm NP odpovědělo, že je to po 4,5H a dva NP odpověděli, že je to po 8H. 13% odpověď neznalo, stejný počet procent měla i odpověď třetí a 7% zastoupení měla odpověď „jiné“.

5. Otázka: Byl(a) jste seznámen(a) zaměstnavatelem s BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci)?

Otázka měla ověřit, zda jsou NP Plzeňského kraje seznamováni s BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci). Z výsledků bylo zjištěno, že všichni dotazovaní NP tohoto kraje, byli s BOZP seznámeni svým zaměstnavatelem. Relativní četnost je 100%.

6. Otázka: Jste pravidelně informován(a) o nových právních předpisech nebo změnách, které se týkají chodu mateřských škol?

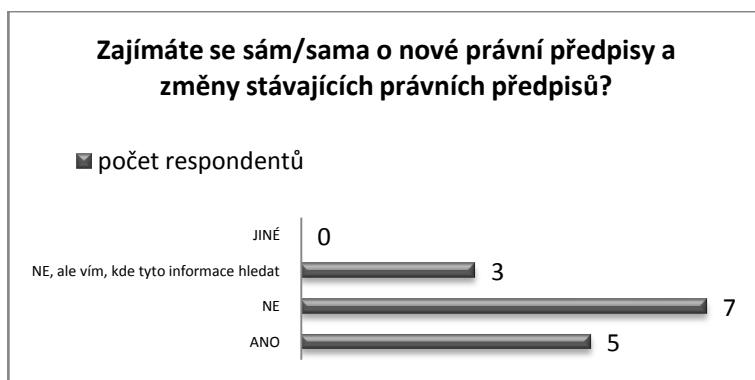
Graf č. 35: Seznamování nepedagogických pracovníků MŠ s právními předpisy, které se týkají chodu mateřských škol

Výsledky grafu ukazují počet NP, kteří odpověděli na otázku, zda jsou pravidelně informováni o nových právních předpisech, které se týkají chodu MŠ. Pouze dva NP, z celku patnácti NP, jsou pravidelně informováni. Čtyři NP odpověděli, že nejsou vůbec informováni. Osm dalších odpovědělo, že informováni nejsou, ale vědělo by, kde by tuto informaci hledali.

7. Otázka: Zajímáte se sám/sama o nové právní předpisy a změny stávajících právních předpisů?

Graf č. 36: Zájem nepedagogických pracovníků MŠ o nové právní předpisy

Z tohoto grafu je patrné, že pět NP, z 15 dotázaných, se samo zajímá o nové právní předpisy, které se týkají chodu MŠ. Sedm NP se o tyto předpisy nezajímá a poslední tři se také nezajímají, ale ví, kde by tuto informaci hledali.

8. Otázka: Jaké se domníváte, že je Vaše právní vědomí?

Tabulka č. 2: Sebehodnocení nepedagogických pracovníků MŠ z hlediska právního vědomí

Vaše právní vědomí	Dobré	Ucházející	Špatné	Alarmující
Počet odpovědí respondentů	3	3	8	1

Zde můžeme vidět, jak se hodnotí NP Plzeňského kraje z hlediska svého

právního vědomí. Tři NP se hodnotí, že mají dobré právní vědomí. Další tři mají ucházející právní vědomí, osm, z dotázaných 15 NP, má špatné právní vědomí a jeden NP své právní vědomí označil jako alarmující, tedy nevyhovující právní vědomí.

Závěr vyhodnocení dotazníků pro nepedagogické pracovníky MŠ Plzeňského kraje

Z výsledků dotazníků pro nepedagogické pracovníky mateřských škol Plzeňského kraje vyplývá, že se zákoníkem práce se setkali všichni dotazovaní respondenti, tedy 100%. Nejvíce však prostřednictvím zaměstnavatele. V konkrétních otázkách, vyplývajících ze zákoníku práce, už výsledky nebyly tak dobré. Na otázku, jak dlouho může trvat ze zákona zkušební doba, odpovědělo správně 87%. S třetí otázkou, jaká může být maximální délka týdenní pracovní doby, odpovědělo správně 80% respondentů. Ještě nižší procento správných odpovědí, a to 67%, měla otázka, po kolika hodinách nepřetržitě práce mají zaměstnanci právo na přestávku. Správná odpověď byla po 6 hodinách. S BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci) bylo seznámeno, prostřednictvím zaměstnavatele, 100% nepedagogických pracovníků. Což je výborný výsledek. Vysoký počet respondentů odpovědělo, že není pravidelně informováno, svým zaměstnavatelem (ředitelem MŠ), o nových právních předpisech, a to by se dle mého názoru mělo změnit. V úseku stravování, jsou NP Plzeňského regionu nejčastěji seznamováni, o nových právních předpisech, vedoucími školních jídelen, a to jednou za půl roku až jednou za rok. V pracovních-právních věcech jsou NP nejčastěji seznamováni ředitelem/ředitelkou. Za dobrou zprávu můžeme brát fakt, že téměř polovina nepedagogických pracovníků se sebezvzdělává v oblasti práva a právních předpisech s pojené s jejich povoláním. Což je chvályhodné. Své právní vědomí ohodnotilo osm nepedagogických pracovníků jako špatné, tři jako dobré a

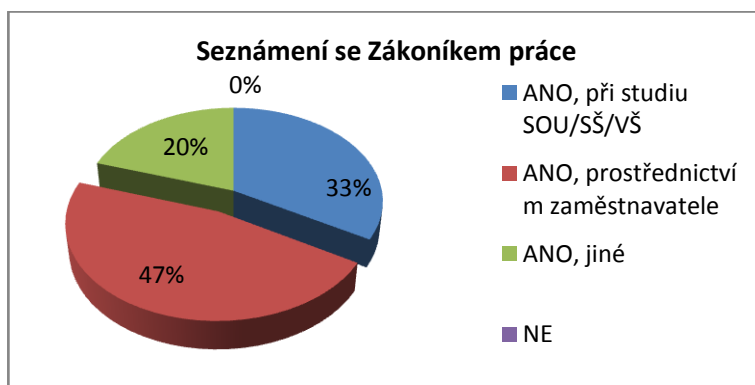
ucházející a jeden jako velmi špatné, alarmující. To podle mého úsudku odpovídá výsledkům dotazníků. Otázky 9 až 12 byly pouze informativní, proto zde ještě zmíním, že v mateřských školách Plzeňského kraje pracuje nejvíce nepedagogických pracovníků se středoškolským odborným vzděláním zakončeným výučním listem ve věkové skupině 41 – 50 let.

2.2.5 Vyhodnocení dotazníků pro nepedagogické pracovníky MŠ Středočeského kraje

Ve Středočeském kraji bylo rozesláno elektronickou formou dvě stě dotazníků. Tento vysoký počet odeslaných dotazníků byl záměrný, aby byla co nejvyšší návratnost. Data měla být sesbírána z dvaceti mateřských škol. Výsledky byly tvořeny na základě patnácti vyplněných dotazníků nepedagogickými pracovníky mateřských škol Středočeského kraje (hospodář(ka), školník(ice), uklízeč(ka)). Cílem bylo zjistit, jak se tyto pracovníci ze zmíněného kraje, orientují v problematice pracovního práva a bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Dotazník byl zcela anonymní a obsahoval dvanáct otázek.

1. otázka: Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce?

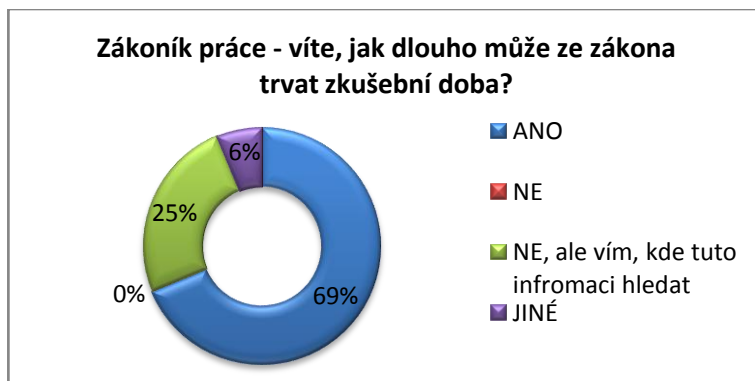
Graf č. 37: Povědomí o existenci zákoníku práce nepedagogických pracovníků MŠ Středočeského kraje

Se zákoníkem práce byli někdy seznámeni všichni respondenti. 33% dotázaných s ním bylo seznámeno při studiu středního odborného učiliště či střední školy. Téměř polovina dotazovaných byla seznámena prostřednictvím svého zaměstnavatele a 20% bylo seznámeno jinak.

2. Otázka: Víte, jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba?

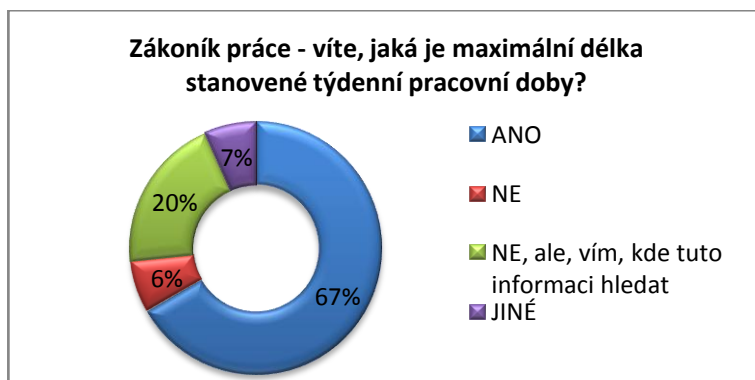
Graf č. 38: Otázka tvořená ze zákoníku práce – jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba

Zkušební doba ze zákona může trvat maximálně tři měsíce. Takto odpovědělo 69% respondentů, 25% odpověď nevědělo, ale věděli by, kde by tuto informaci hledali. A jeden respondent (tedy 6%) zvolil odpověď jině.

3. Otázka: Víte, jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby?

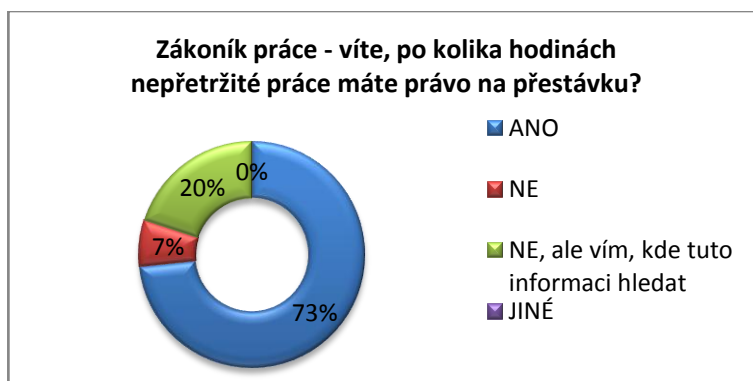
Graf č. 39: Otázka tvořená ze zákoníku práce – jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby

Z tohoto grafu je patrné, že odpověď na otázku, která vyplývala ze zákoníku práce: „Jaká je maximální délka stanovené pracovní doby?“, vědělo správně 67%, tedy 10 respondentů. Z toho šest respondentů určilo správně maximálně 40 hodinovou délku stanovené týdenní pracovní doby, čtyři respondenti určili maximálně 52,5 hodinovou délku stanovené týdenní pracovní doby. Tento zákon udává jako maximální týdenní pracovní dobu v délce 40 hodin.

4. Otázka: Víte, po kolika hodinách nepřetržité práce máte právo na přestávku?

Graf č. 40: Otázka tvořená ze zákoníku práce – po kolika hodinách nepřetržité práce má zaměstnanec právo na přestávku

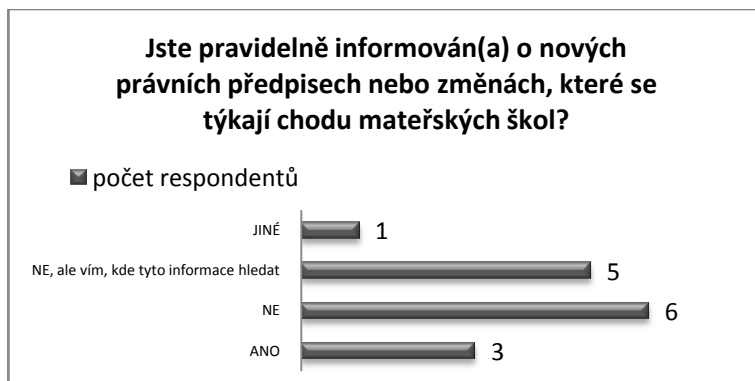
Ze zákoníku práce vyplývá i tato otázka. Zákoník práce jasně stanovuje, že zaměstnanec má právo na přestávku maximálně po 6 hodinách nepřetržité práce v trvání alespoň 30 minut, mladiství mají právo na přestávku maximálně po 4,5 hodinách, 73% respondentů takto odpovědělo. Z toho 7 NP Středočeského kraje odpovědělo, že mají právo na přestávku po 6 hodinách a 4 NP odpověděli, že po 4 hodinách. 27% respondentů odpověď nevědělo, z nichž 20% by alespoň vědělo, kde tuto informaci hledat.

5. Otázka: Byl(a) jste seznámen(a) zaměstnavatelem s BOZP (Bezpečnost a ochrana zdraví při práci)?

Tato otázka měla otestovat, zda jsou NP Středočeského kraje seznamováni s BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci). Z výsledných dat bylo zjištěno, že všichni dotazovaní NP tohoto kraje, byli s BOZP seznámeni prostřednictvím svého zaměstnavatele. Relativní četnost je 100%.

6. Otázka: Jste pravidelně informován(a) o nových právních předpisech nebo změnách, které se týkají chodu mateřských škol?

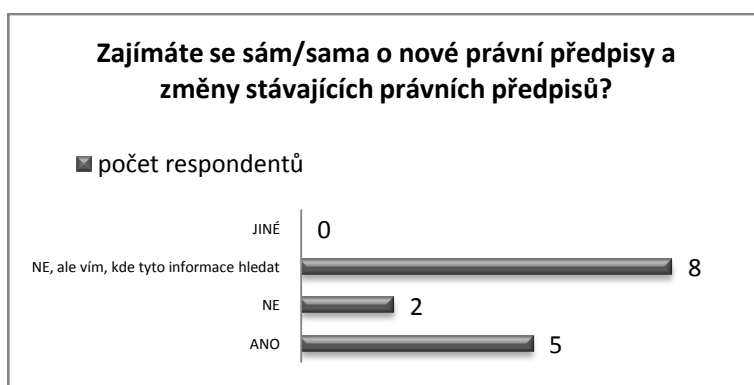
Graf č. 41: Seznamování a posilování nepedagogických pracovníků s novými právními předpisy, týkající se chodu mateřských škol

V grafu č. 41 můžeme vidět početní zastoupení NP, kteří odpovídali na otázku, zda jsou informováni o nových právních předpisech a jejich změnách. Nejvíce NP odpovědělo, s počtem jedenácti respondentů, že informování o právních předpisech nejsou. Z nich však pět NP vědělo, kde by tuto informaci hledali. Tři NP Středočeského kraje jsou svým zaměstnavatelem pravidelně proškolení z hlediska nových právních předpisů.

7. Otázka: Zajímáte se sám/sama o nové právní předpisy a změny stávajících právních předpisů?

Graf č. 42: Samostatné sledování nových právních předpisů nepedagogických pracovníků MŠ Středočeského kraje

Z tohoto grafu je patrné, že pět NP, z celku patnácti respondentů Středočeského kraje, se zajímá samostudiem o nové právní předpisy. Zbýlých deset o nové právní předpisy nejvíce zájem, ale osm z nich by vědělo, kde by mohli takové informace najít.

8. Otázka: Jaké se domníváte, že je Vaše právní vědomí?

Tabulka č. 3: Představa nepedagogických pracovníků MŠ Středočeského kraje o jejich právním vědomí

Vaše právní vědomí	Dobré	Ucházející	Špatné	Alarmující
Počet odpovědí respondentů	6	1	7	1

V této tabulce můžeme vidět, jak se NP Středočeského kraje hodnotí z pohledu

právního vědomí. Šest nepedagogických pracovníků vidí své právní vědomí, jako dobré, jeden jako ucházející, sedm z nich jako špatné a jeden z nich jako alarmující právní vědomí.

Závěr vyhodnocení dotazníků pro nepedagogické pracovníky MŠ Středočeského kraje

Z výsledků dotazníků pro nepedagogické pracovníky Středočeského kraje vyplývá, že se zákoníkem práce byli seznámeni všichni respondenti, a to prostřednictvím studia, prostřednictvím zaměstnavatele či jinými formami. Další otázky dotazníku byly koncipovány tak, aby vyplývaly z tohoto zákoníku. Například odpověď na otázku, jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba, vědělo odpověď 69% respondentů. Na další otázku vědělo odpověď 67% dotazovaných. Otázka zněla, jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby. Na otázku, po kolika hodinách nepřetržité práce mají zaměstnanci právo na přestávku, odpovědělo správně 73% nepedagogických pracovníků. Všechny tyto zmíněné otázky byly tvořeny v souladu se zákoníkem práce. Dle mého názoru tyto výsledky vyjadřují dobrou orientaci, nepedagogických pracovníků mateřských škol Středočeského kraje, v zákoníku práce. Z výsledku je dále patrné, že s BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci) bylo seznámeno, prostřednictvím zaměstnavatele, 100% nepedagogických pracovníků Středočeského kraje. Velmi nízké procento respondentů uvedlo, že je svým zaměstnavatelem pravidelně (ředitelem/ředitelkou) proškolenáno v oblasti nových právních předpisů, které se týkají vykonávaného povolání. Domnívám se, že by měli mít zaměstnavatelé MŠ vyšší zájem o proškolení svých zaměstnanců v této oblasti. Ve Středočeském kraji není moc mateřských škol, které by své nepedagogické zaměstnance seznamovaly s právními předpisy. Pokud seznamují, tak prostřednictvím proškolení o předpisech, které souvisí s konkrétní činností, kterou NP vykonávají. Z výsledků také vyplynulo, že ani sami nepedagogičtí pracovníci mateřských škol nejeví velký zájem o právní předpisy spojené s výkonem jejich povolání, a o tom svědčí

33% zastoupení kladné odpovědi na kladenou otázku, zda se sami zajímají o nové právní předpisy či změny stávajících právních předpisů. Ve Středočeském kraji své právní vědomí polovina dotazovaných NP vnímá jako dobré a druhá polovina jako špatné. Otázky 9 až 12 obsahovaly pouze informativní data, ale mohu zmínit, že v mateřských školách ve Středočeském kraji pracuje nejvíce nepedagogických pracovníků se středoškolským odborným vzděláním zakončeným výučním listem a ve věkové skupině 31 – 40 let.

2.2.6 Vzájemné porovnání těchto dvou krajů z hlediska nepedagogických pracovníků MŠ

Tabulka č. 4: Odpovědi nepedagogických pracovníků MŠ obou krajů

Dotazník pro nepedagogické pracovníky (NP) Plzeňského a Středočeského kraje	Procentuální zastoupení kladných odpovědí z celku 15 respondentů každého kraje	
	NP Plzeňského kraje	NP Středočeského kraje
Otázky		
1. Seznámení se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce.	100%	100%
2. Jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba?	87%	69%
3. Jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby?	80%	67%
4. Po kolika hodinách nepřetržité práce máte právo na přestávku?	67%	73%
5. Seznámení zaměstnavatelem s BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci).	100%	100%
6. Jste pravidelně informován (a) o nových právních předpisech, které se týkají chodu MŠ?	13%	20%
7. Zajímáte se sám (sama) o nové právní předpisy a změny právních předpisů?	33%	33%
8. Jaké se domníváte, že je Vaše právní vědomí?	20%	40%

V této tabulce můžeme vidět srovnání relativních četností vždy správných odpovědí nepedagogických pracovníků Plzeňského a Středočeského kraje. Jak můžeme vidět, tak u dvou nejdůležitějších předpisů pro nepedagogické pracovníky obou krajů, tedy zákoník práce a BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci), byly zjištěny vynikající výsledky. Všichni pracovníci byli někdy seznámeni se zákoníkem práce a všichni pracovníci byli seznámeni svým zaměstnavatelem s BOZP. Ze zákoníku práce vyplývaly další tři otázky. První otázka, jak dlouho může trvat ze zákona zkušební doba, byla zodpovězena NP Plzeňského kraje v 87% a NP Středočeského kraje odpověděli správně v 69%. Tento zákon udává, že délka stanovené týdenní pracovní doby může být maximálně 40 hodin. Takto odpovědělo 80% NP Plzeňského kraje a 67% NP Středočeského kraje. Dále například upravuje otázku pauzy při práci. Je psáno, že zaměstnanec má právo na přestávku po 6 hodinách nepřetržité práce v rozsahu alespoň 30 minut. V Plzeňském kraji takto odpovědělo 67% respondentů a v kraji

Středočeském 73%. Ze zjištěných výsledků mohu soudit, že respondenti z Plzeňského regionu se v zákoníku práce orientují o něco lépe, než respondenti z kraje Středočeského. Nízké výsledky respondentů obou krajů jsou u otázky, zda jsou nepedagogičtí pracovníci pravidelně informováni o nových právních předpisech, Plzeňský kraj 13% a Středočeský kraj 20%. V otázce, zda se sami NP zajímají o nové právní předpisy, byla shoda a to 33% kladných odpovědí, opět to ale není moc vysoké procento. Dvacet procent respondentů Plzeňského kraje uvedlo, že jejich právní vědomí je dobré. Ve Středočeském kraji má ten názor jednou tolik respondentů.

2.3 Vyhodnocení hypotéz

Právní vědomí zahrnuje všechny dojmy, pocity a znalosti, které společnost o právu má. Tedy všechny představy o tom, co právem je nebo co by právem být mělo.

Pro dobré právní vědomí občanů je důležité podávat o právu správné a jasné informace, tedy co je právo, co právní předpisy obsahují a co upravují. Vysokou znalost práva, a to nejen pedagogů, ale veškeré společnosti, zajistíme tím, že budeme seznamovat, posilovat a upevňovat právě jejich právní vědomí. Za vysoké právní vědomí, pedagogických a nepedagogických pracovníků mateřských škol obou krajů, zde můžeme považovat kladně zodpovězené odpovědi na dané otázky v dotaznících. Za nízké právní vědomí těchto pracovníků bereme záporně zodpovězené odpovědi, na otázky v dotaznících, zjišťující právní vědomí všech pracovníků mateřských škol Plzeňského a Středočeského kraje.

1. Hypotéza: Právní vědomí pedagogických pracovníků není vysoké.

Hypotéza, právní vědomí pedagogických pracovníků není vysoké, nebyla potvrzena, jelikož bylo z výsledků zjištěno, že pedagogičtí pracovníci mají velmi dobré právní vědomí. Pedagogičtí pracovníci se v předpisech, upravující jejich povolání, orientují. V hlavních otázkách, týkajících se školského zákona, zákona o pedagogických pracovnících a zákoníku práce, byly zjištěny téměř 100% výsledky, viz kapitoly 2.2.1 Vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Plzeňského kraje, otázky 1 až 10 a 2.2.2 Vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Středočeského kraje, otázky 1 až 10. V konkrétních otázkách z těchto zákonů, byly výsledky trochu slabší, ale to nemohu brát jako důvod pro potvrzení této hypotézy.

2. Hypotéza: Právní vědomí nepedagogických pracovníků není vysoké.

Podle zjištěných výsledků se nepedagogičtí pracovníci, v předpisech, které upravují jejich pracovní činnost, natolik orientují, že hypotéza, právní vědomí nepedagogických pracovníků není vysoké, nebyla potvrzena. V otázkách, které směřovaly ke zjištění jejich právního vědomí, jako je orientace v zákoníku práce a BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci), byly výsledky 100%, viz kapitoly 2.2.4 Vyhodnocení dotazníků pro nepedagogické pracovníky MŠ Plzeňského kraje, otázky 1 až 5 a 2.2.5 Vyhodnocení dotazníků pro nepedagogické pracovníky MŠ Středočeského kraje, otázky 1 až 5. V konkrétních otázkách, které byly tvořeny v souladu se zákoníkem práce, byly výsledky nižší, ale stále nebyly na takové úrovni, aby tato hypotéza mohla být potvrzena.

3. Hypotéza: Právní vědomí pedagogických pracovníků mateřských škol v Plzeňském kraji je vyšší, nežli v kraji Středočeském.

Dobrou orientaci v právních předpisech, upravujících povolání pedagoga v mateřské škole, vykazují pedagogičtí pracovníci obou krajů, avšak učitelé mateřských škol v Plzeňském kraji měli lepší procentuální výsledky správných odpovědí. Zjištěné výsledky tedy potvrzují hypotézu, že právní vědomí pedagogických pracovníků mateřských škol v Plzeňském kraji je vyšší, nežli v kraji Středočeském, viz kapitola 2.2.3 Vzájemné porovnání těchto dvou krajů z hlediska pedagogických pracovníků MŠ.

4. hypotéza: Právní vědomí nepedagogických pracovníků v Plzeňském kraji je vyšší, nežli v kraji Středočeském.

V obou krajích byla sice úroveň právního vědomí nepedagogických pracovníků vysoká, ale z výsledných dat je patrné, že vyšší právní vědomí mají nepedagogičtí pracovníci mateřských škol v kraji Středočeském, viz kapitola 2.2.6 Vzájemné porovnání těchto dvou krajů z hlediska nepedagogických pracovníků MŠ. Proto hypotéza, právní vědomí nepedagogických pracovníků v Plzeňském kraji je vyšší, nežli v kraji Středočeském, nebyla potvrzena.

5. Hypotéza: Informovanost pedagogů o novelách zákonů, týkajících se chodu MŠ, je nízká.

Tato hypotéza byla potvrzena, neboť z vyhodnocených dotazníků vyplynulo, že pedagogičtí pracovníci mateřských škol obou krajů jsou velice sporadicky informováni o nových právních předpisech, viz kapitoly 2.2.1 Vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Plzeňského kraje a 2.2.2 Vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky MŠ Středočeského kraje, otázky č. 11. Pedagogové obou krajů potvrdili, že jsou minimálně proškolení v oblasti práva, týkajícího se chodu mateřských škol.

3. Návrh systému, jak posilovat právní vědomí pracovníků fiktivní mateřské školy

Z vyhodnocených dotazníků vyplynulo, že všichni pracovníci mateřských škol obou krajů jsou informováni o nových právních předpisech velice sporadicky. Velká část respondentů uvedla, aniž by byla tato otázka kladena, že nejčastěji jsou seznamováni s právními předpisy prostřednictvím tištěných právních předpisů, přičemž seznámení a pochopení právních předpisů stvrzují svým podpisem. Právní oblast upravující chod mateřských škol je v mateřských školách rozebírána jen velmi okrajově. Vlastní návrh, jak posilovat právní vědomí pracovníků fiktivní mateřské školy, je koncipován tak, aby mohl být vedoucími pracovníky, tedy řediteli/ředitelkami, aplikován v jakékoliv mateřské škole. Je tedy natolik pružný, že si ho každý vedoucí pracovník mateřské školy může přizpůsobit svým nárokům a požadavkům.

Jak udává zákoník práce:

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Část pátá

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Hlava II: Povinnosti zaměstnavatele, práva a povinnosti zaměstnance

§ 103

*„(2) Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení podle věty první je **zaměstnavatel povinen zajistit** při nástupu zaměstnance do práce.*

*(3) Zaměstnavatel je **povinen určit** obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení. Vyžaduje-li to povaha rizika a jeho závažnost, musí být školení podle věty první pravidelně opakováno; v případech uvedených v odstavci 2 písm. c) musí být školení provedeno bez zbytečného odkladu.“*

Ředitelka fiktivní mateřské školy seznamuje a posiluje právní vědomí svých zaměstnanců

Jak udává zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, je zaměstnavatel, tedy v tomto případě ředitelka fiktivní mateřské školy, povinen seznamovat své zaměstnance, v tomto případě tedy pedagogické a nepedagogické pracovníky, o právních a ostatních předpisech. Zákoník práce také uvádí, že je zaměstnavatel povinen určit obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. V § 164 školského zákona se píše, že za seznamování s právními předpisy a upevňování právního vědomí svých zaměstnanců nese odpovědnost ředitelka mateřské školy. Právo je velice složité a často je špatně vykládáno, proto by vše, co se týká práva upravující chod mateřských škol, zajišťovala sama ředitelka.

1. Povinnost ředitelky mateřské školy

Aby mohla ředitelka seznamovat a posilovat své podřízené v oblasti práva, týkajícího se chodu mateřských škol, je nutné, aby se ona sama v těchto předpisech vyznala.

- a) pravidelná účast na školení a seminářích pro vedoucí pracovníky
- b) další vzdělávání vedoucích pracovníků – studium pro ředitele škol a školských zařízení, studium nabízí např. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně (studium obsahuje předměty: základní právní předpisy a jejich aplikace ve školství, pracovní právo, leadership – strategické řízení a tvorba podnikové vize, strategický management, financování školy, organizace školy a školského procesu, psychologické aspekty vedení a řízení lidí, řízení lidských zdrojů atd.)
- c) samostudium odborné literatury (např. zákoník práce, školský zákon, zákon o pedagogických pracovnících, publikace z oblasti práva např. Základy práva pro pedagogy I a II, Čuhelová J., Schelle K. a kol.)
- d) vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických a nepedagogických pracovníků (právní předpisy v písemné formě, odborná literatura atd.)

Nejprve je potřeba, aby ředitelka podrobně seznámila své budoucí zaměstnance s platnými právními předpisy při vstupu do pracovně-právního vztahu.

- a) ředitelka v písemné formě poskytne svému budoucímu zaměstnanci platné právní předpisy a to před podpisem pracovní smlouvy (BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci a další předpisy, které vyplývají ze školského zákona, zákoníku práce a zákona o pedagogických pracovnících)
- b) budoucí zaměstnanec má dostatek času na pečlivé prostudování právních předpisů
- c) ředitelka nabízí možnost semináře či přednášky na téma „Právní předpisy při vstupu do pracovněprávního vztahu“
- d) seznámení a pochopení právních předpisů zaměstnanec stvrdí svým podpisem

Seznamování zaměstnanců MŠ s platnými právními předpisy a posilování jejich právního vědomí.

- a) po nástupu zaměstnanců do zaměstnání ředitelka na poradě zmapuje aktuální stav právního vědomí všech svých zaměstnanců (prostřednictvím rychlých anonymních dotazníků, které budou koncipovány zvlášť pro pedagogické a zvlášť pro nepedagogické pracovníky) s cílem určení dalších kroků v seznamování a posilování právního vědomí zaměstnanců své mateřské školy
- b) ředitelka pravidelně na poradách seznamuje všechny své zaměstnance s platnými právními předpisy (školský zákon, zákoník práce, zákon o pedagogických pracovnících)
- c) ředitelka na poradách vymezí čas pro diskuzi všech pracovníků na téma „Seznámení a aplikace práva v mateřské škole“
- d) všichni zaměstnanci mateřské školy mají kdykoliv k dispozici, a to v tištěné podobě, všechny platné právní předpisy (právní předpisy jsou rozděleny pro pedagogické a pro nepedagogické pracovníky a jsou uloženy tak, aby mohly být kdykoliv použity)
- e) tyto tištěné předpisy ředitelka doplňuje o předpisy v posledním znění
- f) ředitelka dále zajišťuje pravidelné zasilání informací o novelách zákonů, prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a www.sagit.cz, dále je na pravidelných poradách interpretuje svým zaměstnancům

- g) ředitelka zajišťuje pravidelné školení svých zaměstnanců v oblasti práva, které nabízí např. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, dále to nabízí www.skoleni.cz, www.sagit.cz atd.
- h) ředitelka zajišťuje svým zaměstnancům zasílání odborné literatury z oblasti práva
- i) ředitelka zajišťuje evaluaci a to pravidelně na poradách formou testu a dále je vymezen čas na diskuzi - výklad, kde sami pracovníci zhodnotí, jak po proškolení, informování byli schopni vstřebat a využít těchto nově nabitých vědomostí a dále s nimi pracovat.

2. Povinnosti pedagogických a nepedagogických pracovníků mateřské školy

Pedagogičtí pracovníci se seznamují s platnými právními předpisy (učitelé)

- a) při vstupu do pracovně-právního vztahu se učitelka seznámí s platnými právními předpisy (BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci a další předpisy, které vyplývají ze školského zákona, zákoníku práce a zákona o pedagogických pracovnících), seznámení a pochopení předpisů stvrdí svým podpisem
- b) aktivní účast na poradách – diskuze
- c) aktivní a pravidelná účast na seminářích, školení, informačních schůzích týkající se výkonu povolání pedagoga MŠ
- d) povinná účast na pravidelných testech zjišťující úroveň právního vědomí pedagogických pracovníků
- e) samostudium odborné literatury z oblasti práva pro pedagogické pracovníky
- f) aktivní zájem o novely právních předpisů
- g) prezentace získaných informací absolventů seminářů a školení
- h) pedagog provádí autoevaluaci prostřednictvím dialogu s ředitelkou

Nepedagogičtí pracovníci se seznamují s platnými právními předpisy (hospodářky, uklízečky, kuchařky, školník)

- a) při vstupu do pracovně-právního vztahu se nepedagogický pracovník seznámí s platnými právními předpisy (BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci a další předpisy, které vyplývají ze zákoníku práce), seznámení a pochopení předpisů stvrdí svým podpisem
- b) aktivní účast na poradách

- c) aktivní a pravidelná účast nepedagogických pracovníků (kuchařek, uklízeček, školníků) na seminářích, školeních a informačních schůzích týkající se výkonu jejich povolání
- d) samostudium odborné literatury z oblasti práva pro nepedagogické pracovníky
- e) aktivní zájem o novely zákonů vyplývající z výkonu povolání nepedagogického pracovníka
- f) povinná účast na pravidelných testech zjišťující úroveň právního vědomí nepedagogických pracovníků
- g) nepedagogický pracovník provádí autoevaluaci prostřednictvím dialogu s vedoucím pracovníkem

Základní právní předpisy potřebné k posilování právního vědomí všech pracovníků MŠ

Různé webové stránky obsahují úplná znění nových i stávajících právních předpisů a všechny změny předpisů, ke kterým došlo od posledního vydání z oblasti školství, těmito stránkami jsou např. MSMT.cz, www.sagit.cz, www.business.center.cz, což je nejjednodušší forma, jak získat nové informace o právních předpisech. Samozřejmě je možné tyto informace získat z odborné literatury a dalších zdrojů.

Školské právo

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
- vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování
- vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení)

- zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením

Pedagogičtí pracovníci

- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků
- vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- vyhláška č. 1/2006 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a způsob jeho ukončení pro pedagogické pracovníky škol zřizovaných Ministerstvem vnitra

Mzdové a platové předpisy, Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, Pracovní právní předpisy

- zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (vybraná ustanovení)
- zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (vybraná ustanovení)
- vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí
- nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě
- nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

Závěr

Čím větší bude naše znalost zákonů a jejich aplikace do praxe, tím více se budeme podílet na budování lepší společnosti, čili lepšího světa.

Záměrem mé bakalářské práce bylo zjistit, jak se pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci mateřských škol Plzeňského kraje a Středočeského kraje orientují v problematice práva, konkrétně v právních předpisech týkajících se jejich povolání. V první, teoretické části, jsem se zabývala teorií práva a základními právními předpisy, týkající se chodu mateřských škol. V další části jsem se soustředila na zmapování, prostřednictvím kvantitativního výzkumu, aktuálního stavu právního vědomí všech pracovníků mateřských škol obou krajů, dále jsem zjišťovala, jaké rozdíly se objevily, při mapování stavu právního vědomí pracovníků MŠ mezi oběma kraji, a jak se tyto pracovníci vyrovnávají s právní tematikou. Dospěla jsem k několika závěrům, které byly tvořeny na základě analýzy dotazníků. Pedagogičtí pracovníci obou krajů se v právních předpisech, které se vztahují k jejich povolání pedagoga MŠ, poměrně dobře orientují. Při seznamování s konkrétními otázkami, které byly tvořeny dle právních předpisů, zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, byly výsledky nepatrně horší, ale stále potvrzovaly fakt, že se pedagogičtí pracovníci obou krajů v právu upravující chod mateřských škol orientují. Mezi pedagogickými pracovníky obou krajů byly zjištěny nepatrné rozdíly, které vedly k závěru, že učitelé v Plzeňském kraji mají lepší právní vědomí, než učitelé v kraji Středočeském. Výzkum byl zaměřen i na zmapování aktuálního stavu právního vědomí nepedagogických pracovníků mateřských škol obou krajů. Výsledky potvrdily, že se tyto pracovníci relativně dobře orientují v právních předpisech spojených s výkonem jejich povolání. Šlo především o zákoník práce a BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci). Výsledky dotazníků také potvrdily lepší orientaci v právních předpisech, upravující pracovní-právní vztahy a bezpečnost a ochranu zdraví při práci, nepedagogických pracovníků Středočeského kraje. Ve svém výzkumu jsem se také zaměřila na otázku proškolení pedagogů, v oblasti práva, svými zaměstnavateli (řediteli mateřských škol). Pedagogové obou krajů potvrdili, že jsou svými zaměstnavateli minimálně informováni o nových právních předpisech či změnách stávajících právních předpisů. Také bylo zjištěno, že ani sami učitelé o tuto problematiku nejeví dostatečný zájem.

Zjištěné výsledky tedy potvrzují dobrou orientaci, zaměstnanců mateřských škol Plzeňského a Středočeského kraje, v oblasti práva. Bohužel tyto informace zaměstnanci mateřských škol nezískali prostřednictvím svého zaměstnavatele, ředitelů/ředitelky mateřských škol. Protože v mateřských školách neexistuje téměř žádné posilování právního vědomí pedagogických i nepedagogických pracovníků, vytvořila jsem ve třetí části práce návrh systému, jak posilovat právní vědomí všech zaměstnanců mateřských škol. Tento návrh je možný aplikovat v každé mateřské.

Latinský citát „Ignorantia iuris non excusat“, který v překladu znamená „neznalost zákona neomlouvá“, by měl mít na paměti nejen každý pracovník mateřské školy, ale také každý občan České republiky.

Seznam použité literatury

BALÍK, S. & BALÍK, S. ml. (2010). *Právní dějiny evropských zemí a USA*. Brno: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-273-8.

ČUHELOVÁ, J., SCHELLE, K. a kol. (2009). *Základy práva pro pedagogy I*. Ostrava: KeyPublishing. ISBN 978-80-7418-023-1.

GAVVORA, P. (2010). *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-185-0.

HARVÁNEK, J. a kol. (1998). *Teorie práva*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-1791-0.

JANKŮ, M. a kol. (2010). *Základy práva pro posluchače neprávnických fakult*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-078-2.

Zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (ve znění pozdějších předpisů)

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), (ve znění pozdějších předpisů)

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících (ve znění pozdějších předpisů)

www.MSMT.cz

Seznam tabulek a grafů

Graf č. 1: Seznámení pedagogů MŠ Plzeňského kraje se školským zákonem

Graf č. 2: Konkrétní otázka ze školského zákona – kdo má rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky

Graf č. 3: Konkrétní otázka ze školského zákona – kdo rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy

Graf č. 4: Seznámení pedagogů MŠ Plzeňského kraje se zákonem o pedagogických pracovnících

Graf č. 5: Konkrétní otázka ze zákona o pedagogických pracovnících – jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy

Graf č. 6: Konkrétní otázka ze zákona o pedagogických pracovnících – kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem MŠ

Graf č. 7: Seznámení pedagogů MŠ Plzeňského kraje se zákoníkem práce

Graf č. 8: Konkrétní otázka ze zákoníku práce – jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba

Graf č. 9: Konkrétní otázka ze zákoníku práce – jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby

Graf č. 10: Konkrétní otázka ze zákoníku práce – po kolika hodinách nepřetržité práce má zaměstnanec právo na přestávku

Graf č. 11: Pravidelné informování pedagogů MŠ o nových právních předpisech a jejich změnách, týkající se chodu mateřských škol

Graf č. 12: Absolvování seminářů, školení či informačních schůzí pedagogů MŠ, v časovém rozmezí uplynulého roku, které se týkali právního vědomí učitelů MŠ

Graf č. 13: Zájem pedagogů MŠ Plzeňského kraje o právní předpisy

Graf č. 14: Zvyšování odborné kvalifikace pedagogů MŠ Plzeňského kraje

Graf č. 15: Pohled pedagogů MŠ Plzeňského kraje na jejich právní vědomí

Graf č. 16: Seznámení pedagogů MŠ Středočeského kraje se školským zákonem

Graf č. 17: Otázka, která vyplývá ze školského zákona – kdo má rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky

Graf č. 18: Otázka, která vyplývá ze školského zákona – kdo rozhoduje o přijetí dítěte do MŠ

Graf č. 19: Seznámení pedagogů MŠ Středočeského kraje se zákonem o pedagogických pracovnících

Graf č. 20: Otázka, která vyplývá ze zákona o pedagogických pracovnících – jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy

Graf č. 21: Otázka, která vyplývala ze zákona o pedagogických pracovnících – kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem MŠ

Graf č. 22: Seznámení pedagogů MŠ Středočeského kraje se zákoníkem práce

Graf č. 23: Otázka, která vyplývala ze zákoníku práce – jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba

Graf č. 24: Otázka, která vyplývala ze zákoníku práce – jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby

Graf č. 25: Otázka, která vyplývala ze zákoníku práce – po kolika hodinách nepřetržité práce má zaměstnanec právo na přestávku

Graf č. 26: Pravidelné informování pedagogů MŠ středočeského kraje o právních předpisech, týkajících se chodu MŠ

Graf č. 27: Účast pedagogů MŠ, v době uplynulého roku, na seminářích, školeních či informačních schůzích

Graf č. 28: Samostudium právních předpisů pedagogů MŠ Středočeského kraje

Graf č. 29: Zájem pedagogů MŠ o zvyšování odborné kvalifikace

Graf č. 30: Pohled pedagogů MŠ středočeského kraje na své právní vědomí

Graf č. 31: Seznámení nepedagogických pracovníků MŠ Plzeňského kraje se zákoníkem práce

Graf č. 32: Konkrétní otázky, pramenící ze zákoníku práce – doba, po kterou může ze zákona trvat zkušební doba

Graf č. 33: Konkrétní otázky, pramenící ze zákoníku práce – maximální délka stanovené pracovní doby

Graf č. 34: Konkrétní otázky, pramenící ze zákoníku práce – po kolika hodinách nepřetržité práce má zaměstnanec právo na přestávku

Graf č. 35: Seznamování nepedagogických pracovníků MŠ s právními předpisy, které se týkají chodu mateřských škol

Graf č. 36: Zájem nepedagogických pracovníků MŠ o nové právní předpisy

Graf č. 37: Povědomí o existenci zákoníku práce nepedagogických pracovníků MŠ Středočeského kraje

Graf č. 38: Otázka tvořená ze zákoníku práce – jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba

Graf č. 39: Otázka tvořená ze zákoníku práce – jaká je maximální délka stanovené týdenní doby

Graf č. 40: Otázka tvořená ze zákoníku práce – po kolika hodinách nepřetržité práce má zaměstnanec právo na přestávku

Graf č. 41: Seznamování a posilování nepedagogických pracovníků s novými právními předpisy, týkající se chodu mateřských škol

Graf č. 42: Samostatné sledování nových právních předpisů nepedagogických pracovníků MŠ Středočeského kraje

Tabulka č. 1: Vyhodnocení kladných odpovědí pedagogických pracovníků obou krajů

Tabulka č. 2: Sebehodnocení nepedagogických pracovníků MŠ z hlediska právního vědomí

Tabulka č. 3: Představa nepedagogických pracovníků MŠ Středočeského kraje o jejich

Tabulka č. 4: Odpovědi nepedagogických pracovníků MŠ obou krajů

Seznam příloh (dotazníky)

Příloha č. 1: Dotazník pro pedagogy mateřských škol

Příloha č. 2: Dotazník pro nepedagogické pracovníky mateřských škol

**Dotazník pro pedagogy mateřských škol (výzkum pro
bakalářskou práci)**

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

jmenuji se Jana Pašková a třetím rokem studuji PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích obor Předškolní a mimoškolní pedagogika. Název mé bakalářské práce „Právní vědomí pracovníků mateřských škol Plzeňského kraje“ se zaměřuje na problematiku školského a pracovního práva v praxi mateřských škol Plzeňského a Středočeského kraje. Mým cílem je zmapovat aktuální stav znalosti práva pracovníků mateřských škol v kraji svého bydliště. Dotazník by dále mohl sloužit jako pomocník při snazším seznamování, zkvalitňování a posilování právního vědomí pracovníků mateřských škol.

Dovoluji si Vás tedy požádat o pomoc při psaní své bakalářské práce, a to pomocí vyplnění dotazníků, které budou sloužit jako klíčové údaje pro můj výzkum k bakalářské práci.

Dotazník je anonymní. Údaje budou použity pouze ke zpracování mé bakalářské práce. Data nebudou zneužita nebo předána třetímu subjektu.

- *Dotazník obsahuje 20 otázek.*
- *Pokud bude v otázce zvolena možnost „jiné“, poprosila bych Vás o stručnou odpověď (odpověď není povinná).*
- *Na otázky otevřeného typu prosím odpovídejte stručnou odpovědí (zde je odpověď povinná).*
- *Odpověď vyznačte.*

1. Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)?

- a) Ano – při studiu na SŠ/VŠ (zakroužkujte, kde jste se setkali)
- b) Ano – prostřednictvím zaměstnavatele
- c) Ano – jiné
- d) Ne

- 2. Víte, kdo má rozhodující slovo při odkladu povinné školní docházky?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**
- a) Ano – kdo?
  - b) Ne
  - c) Ne, ale vím, kde hledat tuto informaci
  - d) Jiné
- 3. Víte, kdo rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**
- a) Ano – kdo?
  - b) Ne
  - c) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
  - d) Jiné
- 4. Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících?**
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Při studiu na SŠ/VŠ (zakroužkujte, kde jste se setkali)
  - d) Seznámil mě zaměstnavatel
- 5. Víte, jakou odbornou kvalifikaci musí splňovat učitel(ka) mateřské školy?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**
- a) Ano – jakou/jaké?
  - b) Ne
  - c) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
  - d) Jiné
- 6. Víte, kolik let praxe musí splňovat pedagog, aby se mohl stát ředitelem mateřské školy?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**
- a) Ano – kolik let?
  - b) Ne
  - c) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
  - d) jiné
- 7. Byl(a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce?**
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Při studiu na SŠ/VŠ (zakroužkujte, kde jste se setkali)
  - d) Seznámil mě zaměstnavatel

- 8. Víte, jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**
- a) Ano – jak dlouho?
  - b) Ne
  - c) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
  - d) Jiné
- 9. Víte, jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**
- a) Ano – kolik?
  - b) Ne
  - c) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
  - d) Jiné
- 10. Víte, po kolika hodinách nepřetržité práce máte právo na přestávku?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**
- a) Ano – po kolika hodinách?
  - b) Ne
  - c) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
- 11. Jste pravidelně informován(a) o nových právních předpisech nebo
změnách, které se týkají chodu mateřských škol?**
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Ne, ale vím, kde tyto informace hledat
  - d) Jiné
- 12. Byl(a) jste za poslední rok na nějakém semináři, školení či informační
schůzi, které by se týkali právního vědomí učitelů MŠ - zákoník práce,
zákon o pedagogických pracovnících a školský zákon?**
- a) Ano – kde?
  - b) Ne
  - c) Jiné
- 13. Zajímáte se sám/sama o nové právní předpisy a změny stávajících právních
předpisů?**
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Ne, ale vím, kde tyto informace hledat
  - d) Jiné

14. Uvažujete o zvyšování své odborné kvalifikace?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Zatím jsem o tom neuvažoval/a

15. Jaké se domníváte, že je Vaše právní vědomí?

- a) Dobré
- b) Ucházející
- c) Špatné
- d) Alarmující

16. Jaké je vaše nejvyšší dosažená odborná kvalifikace (ukončené vzdělání)?

- a) Střední vzdělání ukončené maturitou
- b) Střední vzdělání ukončené maturitou pedagogického směru
- c) Vyšší odborné vzdělání
- d) Vyšší odborné vzdělání pedagogického směru
- e) Vysokoškolské vzdělání – jaké?
- f) Vysokoškolské vzdělání pedagogického směru – předškolní a mimoškolní pedagogika
- g) Jiné

17. Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

- a) 0 – 5 let
- b) 6 – 10 let
- c) 11- 15 let
- d) 16 – 20 let
- e) 21 a více let

18. Kolik je Vám let?

- a) 19 – 25 let
- b) 26 – 30 let
- c) 31 – 40 let
- d) 41 – 50 let
- e) 51 – 60 let
- f) 60 a více let

19. Kdybyste mohl/a, co byste změnil/a ve Vaší mateřské škole, co se týče seznamování pedagogů s právními předpisy? (dobrovolná odpověď)

20. V poslední otázce bych Vás poprosila o možné připomínky a návrhy, které se týkají tohoto dotazníku. (dobrovolná odpověď)

Prostřednictvím tohoto dotazníku bych Vám chtěla velice poděkovat za trpělivost, ochotu a čas strávený nad vyplňováním právě zmíněného dotazníku, který mi nesmírně pomůže při zpracování bakalářské práce.

Ještě jednou děkuji.

S úctou Jana Pašková

Dotazník pro nepedagogické pracovníky mateřských škol

(výzkum pro bakalářskou práci)

Vážení nepedagogičtí pracovníci mateřských škol,

jmenuji se Jana Pašková a třetím rokem studuji PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích obor Předškolní a mimoškolní pedagogika. Dovoluji si Vás požádat o pomoc při psaní své bakalářské práce, a to pomocí vyplnění dotazníků, které mi budou sloužit jako klíčové údaje pro můj výzkum k bakalářské práci. Název mé BP „Právní vědomí pracovníků mateřských škol Plzeňského kraje“ se zaměřuje na problematiku školského a pracovního práva v praxi mateřských škol Plzeňského a Středočeského kraje. Pro toto téma jsem se rozhodla hlavně proto, abych zmapovala aktuální stav znalosti práva pracovníků mateřských škol v kraji svého bydliště. Dotazník by dále mohl sloužit jako pomocník při snazším seznamování, zkvalitňování a posilování právního vědomí pracovníků mateřských škol.

Dotazník je anonymní. Údaje budou použity pouze ke zpracování mé bakalářské práce. Data nebudou zneužita nebo předána třetímu subjektu.

- *Dotazník obsahuje 12 otázek.*
- *Pokud bude v otázce zvolena možnost „jiné“, poprosila bych Vás o stručnou odpověď (odpověď není povinná).*
- *Na otázky otevřeného typu prosím odpovídejte stručnou odpovědí (zde je odpověď povinná).*
- *Odpověď vyznačte.*

Zaškrtněte: hospodář(ka)/kuchař(ka)/jiný pracovník

1. Byl (a) jste někdy seznámen(a) se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce?

- e) Ano – při studiu na SOU/SS/VŠ (zakroužkujte, kde jste se setkali)
- f) Ano – prostřednictvím zaměstnavatele
- g) Ano – jiné
- h) Ne

**2. Víte, jak dlouho může ze zákona trvat zkušební doba?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**

- e) Ano – jak dlouho?
- f) Ne
- g) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
- h) Jiné

**3. Víte, jaká je maximální délka stanovené týdenní pracovní doby?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**

- e) Ano – kolik?
- f) Ne
- g) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
- h) Jiné

**4. Víte, po kolika hodinách nepřetržité práce máte právo na přestávku?
(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)**

- d) Ano – po kolika hodinách?
- e) Ne
- f) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
- g) Jiné

5. Byl (a) jste seznámen (a) zaměstnavatelem s BOZP (Bezpečnost a ochrana zdraví při práci)?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Ne, ale vím, kde tuto informaci hledat
- d) Jiné

6. Jste pravidelně informován (a) o nových právních předpisech nebo změnách, které se týkají chodu mateřských škol?

(při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)

- e) Ano – jak často?
- f) Ne
- g) Ne, ale vím, kde tyto informace hledat
- h) Jiné

7. Zajímáte se sám/sama o nové právní předpisy a změny stávajících právních předpisů? (při zvolené odpovědi ano, prosím upřesněte)

- e) Ano – jak?
- f) Ne
- g) Ne, ale vím, kde tyto informace hledat
- h) Jiné

8. Jaké se domníváte, že je Vaše právní vědomí?

- e) Dobré
- f) Ucházející
- g) Špatné
- h) Alarmující

9. Jaké je vaše nejvyšší dosažená odborná kvalifikace (ukončené vzdělání)?

- h) Střední vzdělání bez maturity
- i) Střední vzdělání ukončené maturitou
- j) Střední vzdělání ukončené maturitou pedagogického směru
- k) Vyšší odborné vzdělání
- l) Vyšší odborné vzdělání pedagogického směru
- m) Vysokoškolské vzdělání – jaké?
- n) Vysokoškolské vzdělání pedagogického směru – předškolní a mimoškolní pedagogika
- o) Jiné

10. Kolik je Vám let?

- g) 19 – 25 let
- h) 26 – 30 let
- i) 31 – 40 let
- j) 41 – 50 let
- k) 51 – 60 let
- l) 60 a více let

11. Jakým způsobem Vás Váš zaměstnavatel seznamuje s právními předpisy?

12. V poslední otázce bych Vás poprosila o možné připomínky a návrhy, které se týkají tohoto dotazníku.

Prostřednictvím tohoto dotazníku bych Vám chtěla velice poděkovat za trpělivost, ochotu a čas strávený nad vyplňováním právě zmíněného dotazníku, který mi nesmírně pomůže při zpracování bakalářské práce.

Ještě jednou děkuji.

S úctou Jana Pašková